

Equips de la Mare de Déu

En camí

2004

EMD

Sumari

Primera reunió LA VIDA CONJUGAL, UNA GRAN TASCA: CONSTRUIR L'AMOR	7
Segona reunió EL MATRIMONI, SAGRAMENT DE LA VIDA DIÀRIA	15
Tercera reunió UN AMOR FINS A L'EXTREM	21
Quarta reunió LA FAMÍLIA, FRUIT D'UN AMOR DINÀMIC I FECUND	27
Cinquena reunió LA FAMÍLIA, COMUNITAT EDUCADORA	35
Sisena reunió LA FAMÍLIA, COMUNITAT EVANGELITZADORA I ORANT	43
Setena reunió LA FAMÍLIA, COMUNITAT OBERTA	51
Vuitena reunió UNA VOCACIÓ, LA LLIBERTAT; UNA MISSIÓ, SER TESTIMONIS	59

Presentació

A totes les llars

Estimats amics:

Sou en els Equips de la Mare de Déu. Sabem que ens anima un mateix desig: construir dia a dia un matrimoni i una família autènticament cristians, vivint l'amor a Déu i a cada persona. Els Equips pretenen servir-nos per a dur a bon port aquest projecte.

Durant el temps de pilotatge us han presentat els Equips de la Mare de Déu, que volíeu conèixer tal com són avui, en la seva continuïtat i en la seva novetat. **Una gran comunitat que reuneix milers de petites comunitats fraterne de llars que s'ajuden mútuament a viure l'amor a Déu i l'amor als altres.** Ajuda basada en mitjans concrets, ja que personalment i com a parella ens realitzem dia a dia a través de molts fets petits.

Què us proposem ara? El vostre caminar continua, com a persones, com a parella, com a família, com a Equip. Com sant Pau, oblideu el camí recorregut per anar amb totes les forces vers Crist, que us crida (*cf.* Fl 3, 13-14) Ara sou responsables que aquest petit grup que us reuneix sigui allò que vosaltres vulgueu que sigui. Allò que vivim avui prepara la imatge del demà.

Posem a les vostres mans aquests temes, units sota el títol *En camí*, convençuts que us serviran en el projecte que junts heu iniciat, però no dubteu a dir-nos què opineu dels qüestionaris i també si els textos us han servit; entre tots podem ajudar millor les parelles que en el futur s'incorporin als Equips de la Mare de Déu.

La reunió prèvia

És vital que cuideu aquest moment de la vida d'Equip, perquè marcarà les vostres reunions i farà que siguin cada dia més profitoses.

Us proposem una comparació, encara que les comparacions siguin odioses. L'estil gòtic tenia els seus cànons. Els arquitectes de les nostres grans catedrals els respectaven, no cal dir!, i, tanmateix cadascú va saber inventar una obra mestra original. En comptes de matar el seu esperit creatiu i per la mateixa obligació que imposaven els cànons, els mateixos cànons en foren motiu d'estímul, obligant l'artista a superar-se i a cercar allò més bonic. En canvi, arquitectes posteriors, sotmetent-se servilment als cànons, sense preocupar-se d'inventar, només produïren obres d'un gòtic rígid, esglésies sense ànima.

Un exemple pràctic. El tema d'estudi mensual no va dirigit a ningú en particular. Va dirigit a tothom. Cada equip haurà de reinventar-lo després; és a dir, posar-lo a punt, de manera que respongui a les necessitats de l'equip.

Passa el mateix pel que fa al tema d'oració. Més encara: l'amistat, l'ajuda mútua, també aquí convé fer esforços d'imaginació per a cercar qualsevol manera que afavoreixi una nova intimitat, un progrés de caritat fraterna, etc.

Cada moment s'ha de tornar a pensar la vida de l'equip sencer, perquè l'equip sigui viu, tingui personalitat pròpia, sigui original, si és que es vol fer progressar el Moviment sencer. El millor moment per fer-ho és la reunió prèvia.

PRIMERA REUNIÓ

La vida conjugal, una gran tasca: construir l'amor

INTRODUCCIÓ

La relació entre un home i una dona casats entre si és una important realitat humana i cristiana.

Pel sacrament del matrimoni, la dona i l'home que s'estimen i decideixen lliurement entregar-se l'un a l'altre per a tota la vida, estableixen en Crist una relació fonamental amb el Pare.

En les tres primeres reunions d'aquest tema d'estudi tractarem del MATRIMONI, entès com a comunitat conjugal constructora de l'amor: en el pla humà (primera reunió), des del punt de vista cristià (segona reunió) i l'absolut del do que demana Crist (tercera reunió).

Com construïm els homes i dones casats la nostra respectiva comunitat conjugal? És una pregunta que sens dubte té moltes respostes, potser tantes com matrimonis, perquè cada parella té la seva pròpia història. Per això, només podem suggerir algunes pistes de reflexió que us poden ajudar.

La vida conjugal és una gran tasca: construir l'amor. És important descobrir que l'amor veritable és una constant creació, és una tasca. Es dona com un regal, però el simple fet de rebre'l no en garanteix l'èxit. La seva plenitud, la seva total realització exigeixen dedicar-hi temps i esforç. Pel sacrament del matrimoni Déu es compromet i participa en la construcció de l'amor conjugal, però sense el consentiment i l'esforç dels esposos Déu no fa res. L'amor es realitza en la vida de la parella en la mateixa mesura que cadascú renuncia al seu egoisme i es lliura a l'amor de l'altre.

ESTIMAR ÉS MIRAR, ESCOLTAR I COMPENDRE L'ALTRE: ÉS CONÈIXER

Estimar és conèixer, preferir l'altre, prendre'l al seu càrrec i donar-li tot allò que cadascú té.

Al principi es té la sensació de comprendre i, mentre dura aquest primer amor espontani i impulsiu, només es vol mirar i escoltar embadalit.

Tanmateix, l'esforç per captar tota la presència de l'altre ha de durar tota la vida. Si algú creu conèixer i comprendre del tot la seva esposa o el seu espòs, probablement s'equivocarà; mai no acabarà de descobrir quanta riquesa ha posat Déu en l'altre ni el que va fent en ella o en ell, cada dia.

El costum de viure junts, la monotonia de "qui dia passa any empeny", la tendència a la rutina i, sobretot, l'egoisme, fan que cadascú es tanqui en ell mateix i no s'obri a l'altre i impedeix descobrir els valors i les riqueses de l'esposa o del marit.

L'afecte més gran i la sexualitat més harmoniosa no dispensen l'esforç necessari per a conèixer i comprendre l'altre. Marit i muller es poden arribar a sentir estranys si no arriben a sentir en l'altre aquest constant desig de conèixer i comprendre. És necessari aprendre a mirar molt, intentant comprendre.

ESTIMAR ÉS AJUDAR-SE

L'ajuda mútua entre els esposos no és un servei aïllat, que es fa de tant en tant; **és disponibilitat posada al servei de l'altre**. L'amor entre marit i muller és oblatiu, allò que caracteritza el seu amor és la disponibilitat recíproca de cadascú a ser, lliurement, servidor de l'altre. Qui estima està sempre al servei de l'ésser estimat. Recordem com Jesús estava amb els apòstols *com el qui serveix*.

Disponibilitat per escoltar l'altre quan necessiti expressar-se; disponibilitat per agradar l'altre; disponibilitat per tenir en consideració els desigs i les preferències de l'altre en tota la vida de la llar.

Quan s'estima de veritat, això es fa d'una manera espontània: es tracta d'una disposició a actuar així, promptament, nascuda de molts esforços anteriors.

Jesús digué que *hi ha més alegria donant que rebent*. L'amor conjugal necessita l'ofrena, de la mateixa manera que es rep necessita ser ofert i lliurat. L'amor entre els esposos no és una possessió per a ser amagada i guardada, sinó un tresor per lliurar, que solament augmenta donant-se; es dona per a bé de qui ho rep i de qui ho dona, fa créixer ambdós i s'expandeix més enllà de la pròpia parella.

ESTIMAR TAMBÉ ALLÒ DIFERENT

Creats com a éssers sexuats, Déu ha fet l'home i la dona amb diferències corporals i en altres aspectes: psicològics, afectius, emocionals, de caràcter, etc. El conjunt d'aquestes qualitats ens defineix com a persones i conformen la nostra respectiva personalitat, la manera de sentir i obrar de cadascú, i es tradueixen en estils de comportament diferents.

La unió cap a la que tendeix la vida de parella, lluny d'anul·lar aquesta personalitat del marit i de la muller o que la personalitat d'un absorbeixi la de l'altre, ha d'impulsar el desenvolupament de les personalitats d'ambdós. Sentir-se marit i muller **un**, però alhora **diferents**, signe de maduresa matrimonial i fruit de la bondat del seu matrimoni.

Assolir aquesta meta exigeix recórrer, pas a pas, el camí del coneixement i de l'acceptació mútua, de conèixer i estimar l'altre tal com ell o ella és. Durant la vida conjugal, els qui es miren amb atenció i amor, descobreixen i arriben a admirar les virtuts de l'altre, però també veuen, inevitablement, els seus defectes i limitacions. La persona casada sent la necessitat de ser acceptat i estimat per l'altre tal com ella o ell és.

Quan els esposos viuen junts, és impossible amagar els propis defectes i febleses, i sovint sorgeix «la por a haver de ser aguantat per l'altre» o el refús a aquella reacció poc amorosa de l'altre. Són moments de prova que cal superar per avançar en la construcció constant de l'amor conjugal, que mai no està definitivament acabat.

Es tracta d'acceptar l'altre tal com és i d'estimar-lo així, sense enganys i sense mentides. També es tracta de ser estimat tal com és en realitat, sense intentar amagar allò dèbil o dolent. Això és estimar-se de veritat, ja que l'amor autèntic sempre és essencialment gratuït —no només per «com n'ets, de meravellós», sinó també «malgrat» o «amb els propis defectes»—. Així, en efecte, ens estima Déu; no pel que som, sinó «malgrat» el que som. Ens estima tal com som, amb totes les nostres limitacions, els nostres defectes i els nostres pecats.

Feliços l'home i la dona que són capaços de superar aquestes etapes de prova i estimar-se de veritat. Estaran segurs l'un de l'altre i se sentiran més forts per superar les seves limitacions, per purificar-se dels seus defectes.

SABER TENIR PACIÈNCIA I PERDONAR

Fins i tot quan s'accepti i estimi l'altre tal com és, sorgiran sofriments; fins i tot com més se l'estima, més es pateix. Quantes vegades caldrà tenir paciència i perdonar! Doncs bé, no oblidem que la font del perdó i la paciència rau en l'amor. Per això Déu és pacient i perdona sempre, i per això Jesús, quan ens ensenya a perdonar, ens diu: *sigueu perfectes com el meu Pare del cel és perfecte*.

Quan ens costa aguantar, quan ens costa perdonar, pot ser símptoma que no s'estima prou; és una crida a estimar més. Aquesta crida a la paciència i al perdó és recíproca. S'ha de ser pacient vers l'altre i perdonar-lo, i l'altre també ha de ser pacient i perdonar. Fins i tot quan s'estima molt, es fa patir.

Perquè l'amor es desenvolupi, sempre cal tornar a la paciència i al perdó. Sense paciència i sense perdó, l'amor no pot ser fidel. Gràcies a la paciència i al perdó, l'amor pot créixer sempre, enfortir-se en la confiança que des d'aquí pot afrontar tot el que vingui.

SABER COMBREGAR AMB L'ALTRE EN LA DELICADESA

En certa manera, la delicadesa resumeix tot el que s'ha dit abans. Ser delicat vers l'altre és estar atent, evitar produir-li pena, saber escoltar, interessar-se pel que fa, estar disponible per ajudar-lo. Sense delicadesa, les expressions de tendresa poden resultar insuportables i la sexualitat pot arribar a no significar amor.

És clar que la delicadesa és necessària a l'hora d'acceptar l'altre tal com és, de ser pacient i de perdonar-lo. Existeixen acceptacions que freguen el menyspreu, paciències que resulten paternalistes i perdons condescendents. Gràcies a la delicadesa, una persona es pot realitzar en l'alegria d'estimar i de ser estimat; es realitza la comunió íntima del cor i de l'esperit: es comparteixen les mateixes alegries i els mateixos sofriments; es viu unit en els mateixos temors i els mateixos desigs; un mateix se sent acceptat i perdonant; sempre comprès i apreciat; estimat i amat. Els dos són un; és quan la tendresa i l'expressió física de l'amor prenen tot el seu significat.

AMOR I SEXUALITAT

L'amor i l'amistat entre els esposos té una dimensió específica pròpia: l'entrega sexual que respon a l'amor eròtic, a la fascinació amorosa que un exerceix sobre l'altre. Es tracta, per tant, d'un amor total, en cos i ànima. Un matrimoni viu i feliç és el resultat d'enamorar-se mútuament dia a dia.

La relació sexual ha de ser per als esposos expressió d'un amor integral. D'altra manera es reduïx a un goig merament instintiu i instantani, sense un abans i sense un després, i, per això mateix, no passa de ser un goig epidèrmic mancat de grandesa humana.

La relació sexual té veritable valor humà i humanitzador quan se celebra en un context d'harmonia vital integral entre els cònjuges, quan l'amor no ve determinat exclusivament ni primordialment pels atractius físics, sinó també pels psíquics i morals; quan hi ha, sobretot, un atractiu dels esperits, gràcies a l'amabilitat, la delicadesa, la intel·ligència, l'alegria, la bondat i la comprensió, etc.

La manca d'entesa sexual, el no arribar a descobrir aquesta manera gratificant de trobament mutu, d'expressar-se en el llenguatge amorós dels cossos és origen, ignorat moltes vegades, de crisis, de conflictes i de frustració matrimonial. N'hi ha que desisteixen i s'hi resignen, en comptes de buscar una qualitat més gran durant tota la seva vida. Sense sexualitat no hi ha vida conjugal. La qualitat de la vida sexual és un termòmetre de la bona o mala vida conjugal.

El matrimoni ofereix als esposos la possibilitat de compartir i gaudir la intimitat sexual, de descobrir tot el valor del cos com a mitjà d'expressió i de comunicació d'amor. Els esposos viuen el seu amor matrimonial expressant-lo corporalment en la seva intimitat conjugal.

Però, a més, els esposos cristians celebren la seva unió sexual com una festa d'amor, d'intimitat, de plaer, no només beneïda per Déu, sinó on es fa present l'amor joiós de Déu per a aquella parella. El sagrament del matrimoni, lluny de destruir el plaer o la felicitat matrimonial,

ofereix als esposos la possibilitat d'obrir el seu amor sexual a la seva dimensió última i transcendent fent de la seva unió amorosa signe i presència de l'amor de Déu.

Tot això exigeix naturalment que el lliurament sigui signe d'una entrega amorosa, sincera i real. Que la unió dels cossos expressi la unió dels cors (Antonio Pagola, *Originalidad del matrimonio cristiano*, p. 28).

OBERTURA DE L'AMOR CONJUGAL

Cada vegada que una parella experimenta un trobament profund té la temptació de conservar la seva intimitat i la seva unió només per a ells, en un cercle tancat, i excloure d'aquest cercle amorós la resta del món. D'aquesta manera creen un univers exclusivament per a ells. Aquesta actitud egoista està en contra del projecte de Déu. Déu creà l'home i la dona no per a morir en un cercle viciós d'amor egoista sinó per a donar sentit, vida i amor al món.

De fet creà el matrimoni *a la seva imatge i semblança* i Déu no és un cercle. És la font d'on brolla tota la vida i l'amor en plenitud. Aquesta és la raó per la qual els va crear.

D'altra banda, l'amor és una energia tan valuosa que solament creix en la mesura en què es comparteix. L'amor conjugal és una deu de vida i d'amor, és com un incendi, o s'estén o s'extingeix. És molt important, com a matrimoni, que considereu com compartir aquesta vida i aquest amor conjugal amb els altres.

La recerca de felicitat en el matrimoni exigeix que estengueu aquesta convicció més enllà de la vostra relació de parella. La bona notícia té un doble vessant, sou impulsats per la societat en què vivim a morir com a matrimoni egoista i aïllat i CRIDATS per Déu, Pare i creador, partint del vostre amor conjugal i familiar, a anar cap a l'amor universal. De fet, com escriu Saint-Exupéry: «L'amor no consisteix en contemplar-se l'un a l'altre, sinó en mirar junts cap a una mateixa direcció». En definitiva, vosaltres, com a matrimoni, heu nascut per arribar a ser una deu de vida i amor.

No hem pretès tractar-ho tot, sinó allò essencial. L'amor, qualsevol que sigui el seu valor inicial, només es pot desenvolupar amb una creació constant. L'amor conjugal és alhora obra de Déu i obra dels esposos, necessita temps. És una criatura que creix a poc a poc, malgrat que nosaltres siguem impacients. Creix entre els dos i per això a vegades es desorienta. D'ell vindrà la felicitat, a vegades triga tant!; sembla que no es decideix, que s'entreté pel camí, i costa tant esperar!

Tanmateix, el desenvolupament de l'amor serà complet solament si s'obre sobre el fill que neix de l'amor, i sobre les altres persones que estan unides a la llar en el transcurs de la vida terrenal.

L'amor és una ocasió única per madurar, per prendre forma, per convertir-se en un món per a l'amor de l'ésser estimat. (R.M. RILKE)

SUGGERIMENTS

Per a una assentada

Fem presència del Senyor recitant junts i pausadament

Creiem en Déu Pare, Fill i Esperit
que, expressant el que són,
han posat batec d'amor a l'univers
esquitxant d'amor tot el que existeix.

Creiem, per això, en l'amor,
que ve de Déu net i desinteressat.

Creiem en l'amor,
que uneix l'home i la dona en el sentiment de la vida.

Creiem en l'amor humà,
que es projecta mútuament en l'ésser del fill que neix.

Creiem en la família com a llar de convivència de cors
que s'estimen i que posen damunt la taula diària els pans de la unitat,
la comprensió, la tolerància i el perdó.

Creiem en l'amor dels infants i dels adolescents,
que desperta tímid i expectant.

Creiem en l'amor dels promesos,
que madura net en la confiança i el coneixement mutus.

Creiem en l'amor serè, sofert i compartit dels esposos.

Sabem que a aquests amors s'hi ha d néixer cada dia
i que són tasca i compromís constants de l'home i de la dona.

Creiem que és possible viure honradament
l'amor en aquest món d'avui,
i ens sentim interpel·lats a alliberar-lo d'esclavituds.

Reconeixem que moltes vegades l'amor que vivim
és sovint una paraula buida.

Però creiem que és possible la troballa d'un amor net,
quan existeix la recerca de Tu, que ets Amor.

AMÉN.

A continuació i a propòsit d'aquest tema, com a material per a una llarga conversa entre vosaltres dos, us proposem les qüestions següents:

- Què implica estimar, per a nosaltres? Ens continuem esforçant per obrir-nos i conèixer-nos recíprocament? Encara sentim curiositat per saber què pensa o què sent el nostre cònjuge? Compartim les nostres preocupacions? Ens posem d'acord per a les decisions grans o petites que concerneixen la nostra llar? Concretament, com construïm la nostra llar?
- Estem atents i acceptem les maneres diferents de veure la realitat? Ens preocupa el desenvolupament humà de l'altre? Què fem per afavorir les seves activitats personals, responsabilitats, distraccions, lectures, etc., per fer ressaltar les seves aptituds i els seus dots? Què fem per desenvolupar i equilibrar la nostra personalitat de manera que enriqueixi l'altre? Què resta dels nostres desigs, de les nostres aspiracions d'antany?
- Quin és el nostre concepte de sexualitat? La nostra informació, és concreta i seriosa? Quina és la nostra actitud de cara a la sexualitat? Quin lloc concedim per una banda a la realització i, per altra, a un cert domini d'un mateix en la relació sexual, com a expressió de l'amor conjugal? Arribem a l'harmonia en aquest terreny o, almenys, ens esforcem per arribar-hi? Parlem a casa d'aquest aspecte de la nostra vida conjugal?
- Sabem expressar els nostres sentiments? De paraula? Amb mirades i gestos d'afecte? Compartim de debò alegries i sofriments? Ens ajudem en les dificultats?
- Ens comuniquem els nostres descobriments intel·lectuals? El que pensem? El que hem vist o sentit? Sabem escoltar l'altre quan parla?
- Ens interessem per les activitats de l'altre? De la casa, professionals, socials, polítiques, eclesials? Tenim compromisos comuns?

Per a la reunió d'equip

POSADA EN COMÚ

Possible matèria per a la posada en comú

Ja fa un temps que heu iniciat el camí proposat pels Equips de la Mare de Déu. Es tracta de viure en equip per ajudar-vos mútuament a caminar com a matrimonis vers Déu, amb sentit cristià, estil evangèlic i en l'Església. **Ha estat aquest l'objectiu del nostre equip durant aquesta temporada d'iniciació?**

ORACIÓ

Paraula de Déu (Col 3, 12-17)

Revestiu-vos, doncs, dels sentiments que escauen a escollits de Déu, sants i estimats: sentiments de compassió entranyable, de bondat, d'humilitat, de dolcesa, de paciència; suporteu-vos els uns als altres, i si algú tingués res contra un altre, perdoneu-vos-ho. El Senyor us ha perdonat: perdoneu també vosaltres. Però, per damunt de tot, revestiu-vos de l'amor, que tot ho lliga i perfecciona. Que la pau de Crist regni en els vostres cors, ja que per a obtenir aquesta pau heu estat cridats a formar un sol cos. I sigueu agraïts. Que la paraula de Crist habiti en vosaltres amb tota la seva riquesa; instruïu-vos i encamineu-vos els uns als altres en tota mena de saviesa; moguts per la gràcia de Déu, canteu-li en els vostres cors amb salms, himnes i càntics de l'Esperit. Tot allò que feu, sigui de paraula, sigui d'obra, feu-ho en nom de Jesús, el Senyor, donant gràcies per mitjà d'ell a Déu Pare..

PARTICIPACIÓ

Per ajudar-nos mútuament amb eficàcia a progressar en aquest camí, d'unió de la parella i amb Déu, i d'ajuda mútua en l'equip, hem acceptat usar uns mètodes concrets. Per a la participació en aquesta reunió —i si no tinguéssiu prou temps podríeu continuar-la en una reunió d'amistat—, podria servir-vos posar en comú les experiències viscudes en la pràctica d'aquests mitjans i ajudar-vos els uns als altres en la manera d'emprar-los.

Els recordem breument per a facilitar-vos la feina, i a continuació us donem unes breus preguntes que us poden servir de guió per a intercanviar idees i experiències en la vostra posada en comú d'avui:

Mitjans que ens proposa el Moviment:

- reservar-nos cada dia un temps per a una veritable trobada amb el Senyor (oració personal);
- escoltar amb regularitat la Paraula de Déu;
- trobar-nos cada dia, marit i muller junts, per a una oració conjugal, i si és possible familiar;
- trobar cada mes un temps per a un veritable diàleg conjugal, sota la mirada del Senyor (assentada);
- fixar-nos una regla de vida i revisar-la cada mes;
- recés, a ser possible junts, marit i muller, una vegada a l'any.

Hem captat la raó de ser de cada un d'aquests mitjans, així com l'esperit en què som convidats a utilitzar-los? Què representen, avui, per a nosaltres, per a cadascuna de les nostres llars? Tenim dificultats per a viure'ls?

L'ajuda mútua només tindrà eficàcia si cadascú "juga" plenament el "joc" de la vida comunitària, amb els compromisos que pugui implicar. En els Equips de la Mare de Déu, els compromisos que hem acceptat són:

1. A nivell d'equip

- participar en la reunió mensual;
- preparar en parella aquesta reunió en l'oració i reflexió.

2. A nivell de Moviment

- interessar-nos per la vida del Moviment, en particular llegint *La Carta dels Equips* amb regularitat;
- participar en les trobades organitzades a diversos nivells;
- estar disponibles per a la bona marxa del Moviment;
- no conservar per a nosaltres les riqueses descobertes en Equip;
- recitar cada dia el magnífic unitats a totes les llars del Moviment i les seves intencions

Fins ara, hem “jugat” de debò el “joc” de la vida comunitària? Pel que fa a aquests punts concretament, hem captat el seu esperit?, ens han procurat una ajuda per a la nostra vida d'equip?

PER A RESPONDRE AL TEMA D'ESTUDI

Com a fórmula pràctica per respondre al tema, podria servir-nos potser la següent: sabent que hem de viure la realitat de l'amor com adults i que això consisteix en estimar l'altre tal com és amb les seves qualitats i defectes, amb les seves riqueses i carències; i sabent que estimar és conèixer, fer-se'n càrrec, construir l'altre, donar-se i rebre, unitat, malgrat la diferència, entregar-se a tots els nivells personals, durant la història que entre tots dos anem fent:

Descriviu, segons el vostre criteri, quin i com seria el matrimoni cristià ideal; quin seria el seu amor i com seria la seva llar.

SEGONA REUNIÓ

El matrimoni, sagrament de la vida diària

En el tema anterior hem parlat junts sobre la construcció progressiva del matrimoni i la llar a nivell humà. En aquesta reunió ho abordarem des del punt de vista cristià. No cal dir que, en realitat, aquests dos nivells estan íntimament units. En efecte, Crist és present en el cor del nostre amor de batejats, units en el sagrament del matrimoni, conduint-nos cap a Ell pel camí de l'amor recíproc.

L'AMOR CONJUGAL, SIGNE DE L'AMOR DE DÉU

Quan es parla de l'amor és bo tenir present que la forma més completa i plena de l'amor és l'amor conjugal: aquell que uneix per sempre un home i una dona amb un compromís de mútua entrega que s'expressa, en darrer terme, amb el lliurament corporal. Aquest amor és el que respon plenament a aquella voluntat creadora de Déu que ens féu home i dona.

Aquest amor conjugal és escollit per Déu mateix com a signe de l'amor que ens té. Quan el Senyor volgué expressar quina classe de vincle l'unia a la persona humana, no tingué cap manera millor de fer-ho que mitjançant l'amor i la fidelitat conjugal. L'home i la dona que es lliuren mútuament en matrimoni es converteixen en *imatge i semblança* de l'aliança de Déu amb la humanitat.

La parella és, doncs, la culminació de la creació visible; la imatge més completa de Déu, comunió de persones vives. Això vol dir que Déu ens ha fet capaços d'imitar-lo fins i tot en això que constitueix el nucli mateix de la seva pròpia actitud envers nostre. Per això, quan una parella s'estima de debò, pot dir que *alguna cosa* així és el que Déu sent vers nosaltres. L'amor matrimonial més profund desemboca, o pot desembocar en un autèntic acte de fe.

EL MATRIMONI, SAGRAMENT DE LA VIDA DIÀRIA

De tots els sagraments, el matrimoni és el que abasta la realitat més humana, la de l'amor. L'amor humà dels esposos, viscut en el dinamisme de la fe baptismal, és signe sacramental de l'aliança de Crist amb la seva Església.

Moltes llars, massa, quan pensen en el sagrament que han rebut, es refereixen únicament al dia de la celebració del seu casament a l'església. No s'adonen que el sagrament els sosté tota la vida i ni tan sols coneixen o pensen en el caràcter *progressiu* d'un sagrament que es manifesta de mica en mica, en la mateixa mesura en què ells són dòcils a la gràcia.

Quan Crist convertí el matrimoni en sacrament, no canvià res de la seva realitat humana, ja que, des de la creació, Déu l'havia fet imatge del seu misteri d'amor trinitari. El matrimoni cristià continua fet de fang, però queda renovat i assumit totalment pel misteri de la salvació.

El sacrament significa que el "sí" entre els esposos rep una força per continuar endavant responsablement, procurant de ser resposta vàlida a la crida de Crist. Les debilitats ni són ruptures irremediabls, ni les negacions no són catàstrofes irreparables quan es continua confiant en la gràcia amb humilitat. Això també concerneix la quotidianitat, a vegades fosca i sense atractiu, de la vida conjugal i familiar, quan cadascun dels esposos s'oblida d'ell mateix per a donar-se a l'altre. Sens dubte que una vida així porta amb ella mateixa alguna cosa de la *bogeria* de la creu.

Quan afirmem que el matrimoni cristià és sacrament de la vida diària, respectem el projecte de Déu sense falsificar-lo. Sense negar les seves dificultats terrenals, el sacrament fa tornar transparent el matrimoni, fins al punt d'ensenyar als esposos el rostre mateix de Déu desbordant de tendresa i de misericòrdia.

L'Església ha d'anunciar també una bona nova sobre la sexualitat, l'amor i el matrimoni. Ho sap, però encara baluceja. De totes maneres, mai no n'hi haurà prou exposant una doctrina moral o justificant millor les seves exigències ètiques. Haurà d'acceptar que el seu propi secret, la seva unió amb Crist li sigui repetit cada dia, encara que sigui de forma maldestre, pels matrimonis dels quals és testimoni en nom del Senyor. Només aleshores l'Església s'atrevirà, amb tacte, a fer que el matrimoni sigui veritablement el **sacrament de la vida diària**.

Pau VI es dirigia així a les llars dels Equips de la Mare de Déu reunits a Roma el maig de 1970:

[...] esteu convençudíssims que, vivint les gràcies del sacrament del matrimoni, camineu amb un amor incansable i generós cap a una santedat a la que tots som cridats, i no per una exigència arbitrària, sinó per l'amor d'un Pare que vol realitzar-se plenament i vol la felicitat dels seus fills. A part d'això, per arribar-hi, no esteu abandonats només a les vostres forces, ja que Crist i l'Esperit Sant, **les dues mans de Déu**, com deia sant Ireneu, actuen sense parar a favor vostre.

CRIST ÉS PRESENT EN NOSALTRES

Crist és present en el cor del nostre amor. Aquesta primera afirmació de base es podria dividir en altres, sobre les quals us proposem reflexionar i dur a terme un intercanvi en el vostre estudi conjunt del Tema.

Crist cada dia ens lliura l'un a l'altre. El "sí" del matrimoni amb què ens hem donat l'un a l'altre s'ha de renovar cada dia. Crist, que s'ha compromès en el primer "sí", continua fent-lo en el nostre do recíproc a qualsevol nivell. Per aquesta unitat s'adquireix una estabilitat basada en l'etern que ens farà viure hores inesperadament boniques d'esperança.

El matrimoni és com el foc, o s'alimenta o s'apaga. Els esposos no es poden accontentar amb anar fent, el cor humà és voluble i sovint tendeix a canviar. Créixer o morir, aquesta és l'alternativa. Els casats són el ciclista o l'aviador, o avancen o s'estavellen

La llar material es construeix una vegada per sempre, i al llarg de la vida n'hi ha prou amb fer alguns retocs o arreglar alguna avaria. La llar espiritual o psicològica s'ha d'anar construint sempre. Moltes parelles no sospiten fins on pot arribar la felicitat i la plenitud del seu amor si s'esforcen en créixer ininterrompudament, com tampoc no sospiten fins on poden caure si es despreocupen d'enfortir-lo.

El matrimoni reeixit i feliç no és fruit d'un miracle gratuït de Déu, i molt menys fruit de la sort. Matrimoni, família i fills no són una loteria sinó el fruit d'una tenacitat incansable. Allò de *seran tots dos una sola carn* (Mt 19, 5), és a dir, seran un sol ésser, una sola persona, és un ideal que suposa un llarg camí, un esforç sense desànim, una tasca permanent. Quan un home i una dona es casen estableixen una relació d'afecte, amistat i diàleg que hauria de durar tota la vida. Però això només és possible si s'exerciten i renoven constantment.

Crist se'ns dóna a través del nostre cònjuge. Tots els nostres gestos i manifestacions del nostre amor mutu són portadors de l'amor de Crist. Es tracta d'aconseguir un arc damunt de dues columnes per a realitzar així una unitat més perfecta i sòlida.

Crist es revela als altres (i primer als nostres fills) **a través del nostre amor viscut cada dia.** Fins les limitacions i els defalliments del nostre amor, amb els perdons i les renovacions subsegüents, són part d'aquest testimoniatge. Crist, en definitiva, es vol manifestar a través de la nostra vida

L'amor humà es transfigura de mica en mica per mitjà de Crist. Es tracta d'un llarg camí. Aquest camí, des de l'*eros* fins a l'*àgape*, ens va ensenyant l'evangeli amb les seves pautes de vida:

- les seves grans crides envers l'amor, la conversió, el desprendiment, la fidelitat, el perdó, l'esperança;
- un estil de vida inspirat en les benaurances i en els comportaments concrets de Crist.

ESPIRITUALITAT CONJUGAL

La majoria dels matrimonis no s'adonen que Déu és present en la seva relació conjugal. Déu està sempre disposat a ajudar-los amb les seves gràcies especials, per guardar-los del mal i santificar-los; i, si fos necessari, per salvar el seu matrimoni. Hi ha també altres parelles que, encara que afirmen creure, en la seva vida diària viuen sense una referència a Déu.

Les gràcies de Déu, el seu amor, el seu poder i les seves accions visibles no són automàtiques ni màgiques. Es requereix que els cònjuges busquin l'ajuda de Déu en ells mateixos i que cooperin amb ell tot el que els sigui possible. Això és precisament l'espiritualitat conjugal.

Avui, el terme espiritualitat fa olor de cosa irreal: hores d'oració i d'estudi de la Bíblia, abandonar les coses materials per fer "experiments espirituals o pràctiques religioses". Tanmateix, l'espiritualitat no pot estar divorciada de la vida diària. Per a tot creient autèntic, "esperit" té molt a veure amb la vida real i diària, conscientment viscuda a la presència de l'Esperit de Déu que ens condueix. Una espiritualitat sòlida i sana no es pot divorciar de les experiències diàries, de les relacions interpersonals i dels fets reals.

Per tant, l'espiritualitat conjugal ha d'estar arrelada en la vida diària de la parella, i, com a conseqüència, la comunicació interpersonal i la relació marit-muller és l'essència de l'espiritualitat de tot matrimoni. Dit d'una altra manera, la forma d'espiritualitzar el matrimoni i de trobar Déu en el seu centre consisteix en aprofundir i viure conscientment la realitat de la comunicació i relació de persona a persona, entre marit i muller.

El que és propi de l'espiritualitat conjugal és el fet que el terme "proïsmes" de la Bíblia es refereix primer de tot al propi cònjuge. Però l'amor autèntic entre marit i muller és inseparable de les seves relacions amb Déu, personals i de parella. Aquesta relació amb Déu i entre tots dos depèn d'ells i els condiona. L'espiritualitat conjugal és un nou estil de vida de la parella cristiana.

SUGGERIMENTS

Per a una assentada

En totes les accions de Jesús sempre hi havia amor. El seu amor significà envers tothom. Davant la indecisió... Ell és el camí... el trobareu. Davant el dubte... Ell és la veritat... busqueu-la. Davant la desesperació i el tedi... Ell és la vida... visqueu-la amb Ell.

Qualsevol problema de la vida se soluciona amb amor..., la força de l'amor ho canvia tot. Si estimes de veritat, com ho féu Jesús, trobaràs la resposta davant quin camí escollir, quina veritat creure i quina vida viure.

Després d'un moment de silenci, llegiu pausadament el text de la primera carta als Corintis (1Co 12, 31–13, 8): **l'himne a la caritat**

Compartiu entre vosaltres a què us comprometeu com a parella per fer realitat en la vostra vida de parella i en la vostra vida familiar l'amor de Déu i doneu gràcies a Déu per la trobada que heu tingut amb ell. Acabeu resant junts la següent pregària d'acció de gràcies:

Et donem gràcies, Pare sant,
Déu que penetres el món amb el teu amor.
Tu ets el nostre Déu, l'únic.

Encara que creiem en tu,
no encertem a estimar-te amb les nostres forces.
Perquè et situem fora d'allò que compromet el nostre amor.

Et busquem en les lleis complertes i en les nostres necessitats,
en els buits que deixa la nostra vida diària
o allà dalt, al cel.
Però tu ets molt a prop d'aquesta terra,
que pot estimar el nostre cor.

T'estimem quan estimem la vida.
Tu et deixes estimar a casa, a la mina,
en la dona que cus i en l'home del camp,
en l'ancià i en l'infant,
en el que té por i en el que passa fam.
El teu amor acull els nostres goigs i penes.
Beneït siguis!

Et donem gràcies per Jesús, el teu Fill,
a qui donares un cos
per oferir-se ell mateix pels altres
i ensenyar-nos a estimar.

Oh Déu, ajuda'ns,
perquè no estimem de paraula i de boca,
sinó de veritat i amb obres.

Perquè aquest és el manament de Jesús:
que qui estimi Déu, que estimi també el seu germà.
Acull la nostra oració per Jesucrist, el Fill estimat.

AMÉN.

Per a la reunió d'equip

POSADA EN COMÚ

Possible matèria per a la posada en comú

Després de descobrir els diversos mitjans que us proposen els Equips de la Mare de Déu per ajudar-vos a progressar, us heu d'esforçar a "viure'ls". Per ajudar-vos-hi, us convidem que els comenteu, procurant aprofundir el seu esperit, en les vostres posades en comú, sense que això sigui obstacle perquè qualsevol pugui exposar un tema propi que li interessi comunicar als altres.

Inventar

En acabar uns Exercicis, un dels participants es dirigeix al predicador: «Quin és, al seu parer, el nostre defecte més general?» La resposta fou inesperada: «Us manca esperit inventiu».

Déu ens demana que l'estimem, i l'amor, qualsevol amor jove, qualsevol amor viu, **és inventiu**. Penseu en la vostra pròpia experiència. Recordeu el vostre prometatge, els primers passos en la vostra vida en parella. Aleshores la vostra imaginació treballava, el vostre esperit creatiu estava alerta per trobar què podia ser agradable a l'altre, per multiplicar els motius de trobament.

Us recordo la comparació que us proposava en la introducció en parlar-vos de la reunió prèvia: l'estil gòtic tenia els seus cànons. Els arquitectes de les nostres grans catedrals els respectaven, no cal dir, i tanmateix cadascú va saber inventar una obra mestra original. En comptes de matar el seu esperit creatiu i per la mateixa obligació que imposaven els cànons, aquests en foren l'estímul, obligant l'artista a superar-se i a buscar la bellesa més gran. En canvi, els arquitectes posteriors, sotmetent-se servilment als cànons, sense preocupar-se d'inventar, només produïren obres d'un gòtic rígid, esglésies sense ànima.

Un exemple pràctic. El tema d'estudi mensual no va dirigit a ningú en particular. Va dirigit a tothom. Cada equip l'haurà de reinventar després, és a dir, posar-lo a punt, de manera que respongui a les necessitats de l'equip. Passa el mateix pel que fa al tema d'oració. Encara més: l'amistat, l'ajuda mútua, també aquí convé fer esforços d'imaginació per buscar qualsevol manera que afavoreixi una nova intimitat, un progrés de caritat fraterna, etc. S'ha de tornar a pensar a cada moment la vida de tot l'equip, perquè l'equip sigui viu, tingui personalitat pròpia, sigui original, si és que vol fer progressar tot el Moviment.

Com a ajuda per parlar de tot això en la vostra posada en comú d'avui, us proposem les següents preguntes per a tots:

- La reunió, ens resulta massa rígida o encotillada?
- Ens cenyim tant a la lletra que realitzem els mitjans sense esperit i per pur compliment?
- Estem satisfets amb la forma de fer la nostra "participació" en l'equip?, i amb la nostra oració?
- Com podríem fer més espontànies i autèntiques aquestes parts de la reunió?

ORACIÓ

Paraula de Déu (Jn 6, 51-58)

[Jesús els digué:] *«Jo sóc el pa viu que ha baixat del cel. Qui menja aquest pa, viurà per sempre. I el pa que jo donaré és la meua carn per a la vida del món». Llavors els jueus es posaren a discutir entre ells. Deien: «Com pot donar-nos aquest la seva carn per a menjar?»*

Jesús els respongué: «Us ho ben asseguro: si no mengeu la carn del Fill de l'home i no beveu la seva sang, no teniu vida en vosaltres. Qui menja la meua carn i beu la meua sang, té vida eterna, i jo el ressuscitaré el darrer dia. La meua carn és veritable menjar i la meua sang és veritable beguda. Qui menja la meua carn i beu la meua sang, està en mi, i jo, en ell. A mi m'ha enviat el Pare que viu, i jo visc gràcies al Pare; igualment els qui em mengen a mi viuran gràcies a mi. Aquest és el pa que ha baixat del cel. No és com el que van menjar els vostres pares. Ells van morir, però els qui mengen aquest pa, viuran per sempre.»

PARTICIPACIÓ

És fer una posada en comú sobre els punts d'esforç.

PER A RESPONDRE AL TEMA D'ESTUDI

Com a preguntes concretes per respondre el Tema, podríeu formular-vos les següents:

- Quin significat té, per a nosaltres, parella cristiana, que el nostre matrimoni és un sacrament?
- Quins són els principis o convenciments més fonamentals de la vostra vida com a matrimoni?
- Què pot aportar el matrimoni cristià al món que ens envolta? Què aporta, de fet, el nostre matrimoni a aquest món d'avui?

TERCERA REUNIÓ

Un amor fins a l'extrem

Dir que Crist és al centre del nostre amor i que camina amb la nostra llar i el nostre matrimoni és afirmar que estem cridats a participar en el misteri de la mort i la resurrecció de Crist i a estimar fins a l'extrem, com ell.

Aquesta realitat seva és present en el camí del nostre amor. Cada moment hem de morir al nostre egoisme per a ressuscitar a un amor més autèntic i net. Ara bé, en la nostra vida casolana, alguns moments es veuen marcats més per la creu que per l'alegria. En aquesta reunió ens agradaria que reflexionéssiu sobre el sentit d'aquestes dificultats. Examineu les vostres reaccions davant certes dificultats, potser ja passades: com foren?, quin accent cristià tingueren?

UNITAT

Començarem amb un principi fonamental: només des de la unitat entre els esposos s'aconsegueix l'amor fins a l'extrem. La unitat, doncs, ha de ser la gran aspiració de la parella. Urgeix viure units, en equip, tots dos i els fills, marxar cap endavant per la vida. «Estimar no consisteix en mirar-se l'un a l'altre, sinó en caminar units en una mateixa direcció» (Saint-Exupéry).

D'aquesta manera l'ajuda mútua, fi del matrimoni, es podrà realitzar contínuament i en tots els àmbits de la vida. Ara bé, la unitat no se'ns regala; s'ha d'anar conquerint, guanyant pam a pam en la confiança mútua. Confiança que no consisteix solament en un *fiar-se* l'un de l'altre, o en un comunicar-se mútuament les coses d'interès comú, sinó en una obertura total, a través de la que els vasos comunicants sobre les idees, gustos, alegries, penes, pors, èxits, d'ambdós assoleixen el mateix nivell. Aquesta obertura recíproca és prova d'un veritable amor.

«Les vostres ànimes —deia Pius XII— s'han de comunicar fins a assolir una sola ànima». Una confiança plena, sense cap altre límit que el secret professional i les confidències que es farien sense cap utilitat i no sense perill

PER QUÈ FALLA?

Les causes són múltiples. Algunes d'elles, potser les més comuns i gairebé tipificades, poden ser:

Qüestió de principis: esposos que opinen que cadascú, en la parella, ha de dur la seva vida i la seva línia, perquè, altrament, fóra despersonalitzar-se.

Qüestió econòmica: això meu i això teu; els meus diners i els teus diners, etc. Dificilment podrà un matrimoni passar més endavant mentre no hagi aconseguit i après a superar aquest tema fonamental.

Els defectes temperamentals: persones a qui els costa obrir-se i s'encasellen en elles mateixes, no per mala voluntat, sinó per un fals pudor a mostrar-se tal com són.

La manca de senzillesa: d'un d'ells o de tots dos a vegades; per orgull, per vanitat interna i amor propi. No hi ha dubte que a tots ens costa reconèixer els nostres errors i defectes i que ens molesta encara més que els altres se'n adonin.

Reconeguem que, a vegades, circumstàncies sense gairebé categoria motiven en el matrimoni incomprendiments absurdes o falses interpretacions que porten a situacions enutjoses i fins i tot tràgiques.

CASATS A MITGES

Com poden conviure un home i una dona *casats a mitges*? S'uneixen els seus cossos, però no s'uneixen ni les seves idees, ni els seus gustos, ni els seus problemes personals, ni els seus desigs, ni els seus horaris...

La manca de conversa entre ambdós a nivells més profunds i tranquils per no trobar, o no voler trobar, l'ocasió els mena a la típica temptació de «per no xocar, millor no parlar». Passen els dies, es miren de reüll, es mesuren distàncies i es va forjant insensiblement un clima de mera coexistència pacífica on abunden cada vegada més les "zones de silenci". Encara es parlen, però tan superficialment i de temes tan generals, que l'avorriment comença a fer acte de presència, la rutina es fa la mestressa de la situació i la llar es vulgaritza i es refreda. En fi, esposos aparentment feliços, però cadascú en el fons se sap una illa solitària perquè, humanament i espiritualment, viuen divorciats.

QUÈ FER?

Primer de tot, l'harmonia. Recordeu el significat d'aquesta paraula en el llenguatge musical: diferents sons, però units en consonància. El matrimoni és l'harmonia de dos éssers humans en un mateix acord que només s'aconsegueix, sense desafinar, quan una constant bona voluntat per ambdues parts ha nascut de l'afecte mutu.

Aquesta harmonia s'haurà de defensar dels agents nocius d'intempèrie en general i, sobretot, d'aquests dos: les desconfiances mútues, promptes per néixer, i els ressentiments mutus, tardans per morir. I tot això, com? Des de la "pràctica" d'un "amor fins a l'extrem".

AMOR FINS A L'EXTREM

La unió purament externa del matrimoni no serà prou sabent que la unió entre els esposos cristians és precisament el camí de la seva santificació. Si la indiferència i el desànim descurat són les pitjors d'entre les diferents maneres d'egoisme, la pràctica de l'amor fins a l'extrem serà el seu millor antídote. Però, de quina manera es concreta aquest "amor fins a l'extrem"?

Si sabeu estimar, sabeu de quina manera es fa. Els qui practiquen l'amor de debò saben que no és una pràctica arbitrària, sinó una exigència del mateix amor.

Cadascú s'ha de convèncer que no arribarà a progressar en l'amor a l'altre si no dóna mort al seu egoisme. No es pot donar i prendre a la vegada allò que dono; tenir actitud d'entrega i obeir un desig possessiu; ser oblatiu i a la vegada acaparador; comprometre's i reservar-se; pretendre concentrar-me en l'altre, sense deixar d'estar concentrat egoïstament en mi mateix.

Si hem de ser francs, amor i egoisme estan junts en el cor, en conflicte constant per la total hegemònia d'un mateix. Estimeu la vostra muller, el vostre marit, i voleu estimar-lo cada vegada més. Però noteu en vosaltres que moltes coses frenen el vostre impuls d'amor. És la necessitat de no cedir en la conversa, de tenir sempre raó. És el desig secret que l'altre es molesti primer davant qualsevol situació. És el "dimoni" del silenci, que no us deixa donar el millor de vosaltres mateixos; o el "dimoni" xerraire que us obliga a parlar de vosaltres, mentre que en l'altre creix l'angoixa de no veure's escoltat. Són les impaciències i les males maneres... Al llarg del dia, cap a quin pol es mou l'agulla de la brúixola: la felicitat i el bé de l'altre, o vosaltres mateixos? I les relacions sexuals? I les relacions amb

els vostres fills? Quants retrets nascuts d'un amor propi ferit i no d'un autèntic afecte ves ells! El terreny, com veieu, és molt ampli.

Tot amor implica una exigència de superació, entenent-la com una preocupació, un esforç valent, lleial i perseverant, per a donar mort a l'egoisme que constantment, obertament o sigil·losament, posa obstacles a l'amor per arribar a un amor més gran. Si l'amor humà exigeix aquesta superació, com més l'amor a Déu!

Pareu-vos a pensar una mica els diversos tipus de problemes de la vida, on els egoismes de cadascú, no controlats, puguin jugar molt males passades al vostre matrimoni:

- dificultats de la vida diària: impaciències, ires, desacords, conflictes, discussions...
- dificultats greus: atur, malaltia, problemes múltiples dels fills, mort d'un ésser estimat, viduïtat...
- fracassos de qualsevol tipus: conjugals, educatius, professionals...

La vida conjugal i familiar suposa, naturalment, una renúncia, que ha de ser joiosa i generosa, a moltes llibertats amb minúscula, però no renuncia, sinó que aposta per la llibertat amb majúscula. És clar que la convivència estableix una interdependència, un viure "con-jugats", cosa que significa que, si no coincideixen en els gustos, en els projectes, algú ha de cedir. Ambdós hauran de cedir successivament, renunciar a certes llibertats- però aquest vaivé, aquesta limitació de les llibertats, no només no atempta contra la llibertat sinó que l'ajuda a créixer.

Tot amor veritable també ha de ser incondicional, sense limitacions. Un amor condicionat no seria amor. No puc exigir com a condició del meu amor a l'espòs o a l'esposa que sigui el que jo creia, que respongui als somnis que jo tenia sobre ell o ella o que sigui allò que vull que sigui. L'he d'estimar tal com és i l'he d'ajudar a què sigui allò que Deu vol que sigui.

Segurament aquí hi ha l'arrel de molts sentiments destructius en el matrimoni i la família. Jo n'esperava més, esperava una altra cosa de l'espòs/a, dels propis fills. Molts es casen amb un somni i, en despertar, es troben amb una realitat diferent. Aleshores sorgeix el desencís, la pèrdua d'entusiasme i un cert ressentiment vers qui ha traït els seus somnis. Aquesta mateixa reacció es produeix sovint quant als fills, damunt els quals es creen moltes vegades somnis impossibles.

No es poden posar condicions a l'amor. L'amor generós estima, no només perquè l'altre és bo; la mare i el pare generosos no estimen els seus fills només perquè són bons. Els estimen perquè sí, els estimen amb un amor oblatiu, com Déu ens estima, és a dir, fins a l'extrem. *L'amor —proclama Pau— tot ho creu, tot ho espera, tot ho suporta* (1Co 13, 7).

L'AMOR SEMPRE DISCULPA

Per acabar, una pregunta important, perquè es tracta d'una actitud evangèlica fonamental: sabem perdonar-nos mútuament, com Crist ens perdona contínuament? Tota reconciliació veritable exigeix, per part de tots dos, una sobredosi d'amor que portarà a un començar de nou, demanant perdó per part d'un i concedint-lo sense reticències per part de l'altre.

El matrimoni té lloc entre pecadors i persones amb febleses i deficiències. Si no es té prou capacitat de comprensió i de perdó, la vida conjugal es convertirà en un camp de batalla.

És impossible la comunió dels esperits sense una profunda humilitat, sense un reconeixement de les pròpies limitacions i de la pròpia culpa en els conflictes i dificultats en la convivència. L'harmonia, tant familiar com conjugal, comença pel reconeixement sincer de la pròpia culpa davant la pròpia consciència i davant l'espòs/a i per la petició de perdó.

La vida matrimonial exigeix una actitud de comprensió i de perdó, davant la debilitat de l'altre; de paciència, de disponibilitat per a la reconciliació. Casar-se amb una persona és estar disposat a perdonar-la sempre. Pau, en el seu cant a la caritat, afirma: *L'amor tot ho excusa* (1Co 13,7).

Cal perdonar i cal demanar perdó; aquesta doble actitud entre pecadors, que som tots, s'haurà d'exercitar constantment. Demanar perdó i rebre'l suposa un compromís seriós de conversió continua.

SUGGERIMENTS

Per a una assentada

Un amor fins a l'extrem comporta paciència, senzillesa, esperança, tolerància, etc. A continuació i a propòsit d'aquest tema, com a material per a una llarga conversa entre vosaltres dos, us proposem les següents qüestions, totes elles importants en la vida conjugal i familiar. Us suggerim començar llegint el text següent i fer junts una breu invocació a l'Esperit Sant.

Ser senzill
es tornar a les fonts de la festa permanent,
reconquerir l'espontaneïtat perduda...

És senzill
aquell que viu normalment a nivell de plena intimitat
i ho ofereix amb delicadesa,
com aquell que no fa res.

El senzill no és
qui problematitza més l'existència,
sinó qui sap trobar
per a cada problema la seva solució
i normalment la més senzilla.

Qui vulgui ser senzill,
que es guardi la maldat al rebost dels oblits,
que comenci a pensar bé de tothom;
que no posi en joc els foscos mecanismes
d'aspirar a ser poderós;
que comenci a sembrar confiança
i simpatia al seu entorn.

Els senzills són aquells als qui la vida els somriu
perquè saben somriure a la vida.
Senzill és aquell que es troba a faltar quan no hi és,
perquè deixa un buit.

Ser senzill
és apostar tossudament a favor de la bondat i del respecte,
del bé que puc fer i que és a l'abast.

Ser senzill
vol dir no pactar amb les trampes
ni guardar cap as sota la màniga,
fer que les paraules surtin de més endins.

Ser senzill
és saber guanyar amb la mateixa actitud
amb la que sap perdre.

És senzill
qui sap equilibrar la capacitat d'acceptació
amb la capacitat d'espera.

El senzill
sap gaudir del gust natural i propi
que té cada cosa i cada persona.
Sap viure amb tranquil·litat el present.

JAUME BORRÀS

- Sé callar, abans de proferir una paraula dura i esperar a dir coses en moment més propici i amb serenitat
- Controlo els meus impulsos de caràcter i compto fins a deu o fins a cent, abans de reaccionar amb brusquedat?
- Sé passar desapercbut i servir els altres sense que es noti?
- Els vostres fills, o els qui us envolten, poden veure en vosaltres models de persones senzilles? Per què?
- Procurem tenir vers la família la comprensió i la compassió que volem per a nosaltres davant les nostres deficiències i pecats?
- Sant Pau exhorta: *que el vostre enuig no duri més enllà de la posta de sol*. Procurem “saldar comptes” abans que acabi el dia?
- Com a matrimoni cristià, per la nostra unió creixent i la nostra felicitat, som signe, crida a la fidelitat conjugal?
- Parleu de com heu estat l'un per a l'altre i junts, per als fills, “llavors d'esperança”.

Per a la reunió d'equip

POSADA EN COMÚ

Comuniqueu algun esdeveniment, alguna vivència o sentiment, alegries, preocupacions, compromisos, fent una lectura en profunditat del que compartim, amb un enfocament cristià.

Es tracta de veure com Déu escriu en les nostres vides a través dels esdeveniments quotidians o més singulars. Expresseu com els sentim o com els vivim. Tot el que es comparteix roman en el secret de l'Equip.

ORACIÓ

Paraula de Déu (Mt 5, 43 -48)

Ja sabeu que es va dir: Estima els altres, però no estimis els enemics. Doncs jo us dic: Estimeu els vostres enemics, pregueu pels qui us persegueixen. Així sereu fills del vostre Pare del cel, que fa sortir el sol sobre bons i dolents i fa ploure sobre justos i injustos. Perquè, si estimeu els qui us estimen, quina recompensa mereixeu? ¿No fan el mateix els publicans? I, si només saludeu els vostres germans, què feu d'extraordinari? ¿No fan el mateix els pagans? Sigueu perfectes com ho és el vostre Pare celestial..

PARTICIPACIÓ

Possible matèria per aprofundir la Participació

Com en les reunions anteriors, us suggerim una matèria que us serveixi per preparar una Participació que construeixi l'Equip.

LA MÍSTICA DEL PAS ENDAVANT

Jesús digué: *Sigueu perfectes com ho és el vostre Pare celestial, i també: No tots els qui diuen Senyor, Senyor, entraran en el regne del cel, sinó els qui fan la voluntat del meu Pare que és al cel.*

Hem d'estar sempre atents a l'ideal que volem aconseguir, perquè ens empenyi i ens doni forces per avançar. Per a nosaltres, un mitjà per avançar són els mitjans que ens proposa la Carta i que tenen com a meta dur a la nostra vida de parella i de família els compromisos de la vida cristiana. Són com camins pels quals hem de posar-nos-hi i avançar.

És per això que hem de conèixer la **tècnica del pas endavant**. En les avingudes que menen al Senyor, des del començament hi ha un cartell: «Prohibit aparcar». És bo preguntar-nos en tot moment i circumstància: quin pas endavant puc realitzar? És convenient viure amb aquest esperit els mitjans que el Moviment proposa.

És la **Regla de Vida** el mitjà per a donar aquest pas endavant en el terreny personal? El **Deure d'asseur's**, és només una xerrada amable o un càstig, o comporta unes resolucions que fan que la llar progressi?

Anem a la **reunió d'equip** amb passivitat o amb el desig i la voluntat d'acceptar amb generositat l'ajuda dels altres? Que només hi hagi "sís" en la **Participació** no vol dir que la reunió sigui bona; el que manca és vèncer-se un mateix en un punt o altre i entregar-s'hi una mica més.

Quan posem en pràctica amb regularitat la **tècnica del pas endavant** ens fa enginyosos i ens ensenya que la unió es crea i l'amistat progressa per mitjà de l'esforç practicat en comú.

El **pas endavant** ha de ser font de pau i d'alegria. Si a cada moment i circumstància es duu a terme l'esforç possible, no cal preocupar-se'n més, encara que els resultats no siguin brillants. Convé abandonar-se als braços de Déu i tenir confiança.

L'EXIGÈNCIA FRATERNA

Creieu que sou prou exigents els uns amb els altres, en l'equip? Aquesta fou una de les preguntes que, entre d'altres, es realitzà en una enquesta, parlant en concret de la Participació. La resposta fou gairebé unànime: NO. No som exigents i pensem que no és normal, però no sabem què fer.

En això consisteix per a molts la dificultat de la Participació. Com dur a terme l'ajuda a l'altre amb el respecte que se li ha de tenir? Es tracta d'una actitud delicada a vegades. Només l'amor podrà suggerir la forma d'intervenir-hi, que, no cal dir, mai no serà manant o imposant. Primer, ens hem de posar en el lloc de l'altre, cosa que suposa escolta atenta; després, suggerir allò que per a nosaltres, en circumstàncies semblants, ens hagi estat positiu.

L'ajuda en la Participació suposa oració, amistat i suport diari. És inútil dir que aquesta exigència fraterna que hem de tenir als altres també l'esperem d'ells. No ho oblideu: AMOR SENSE EXIGÈNCIA, EMPETITEIX. EXIGÈNCIA SENSE AMOR, DEPRIMEIX. NOMÉS L'AMOR QUE EXIGEIX FA CRÉIXER SEMPRE.

PER A RESPONDRE AL TEMA D'ESTUDI

Com a preguntes concretes per respondre el tema, podríeu formular-vos les següents:

- Què és perdonar, a la llum del que diu l'evangeli? És "estimar fins a l'extrem"?
- Què necessitem en el cor per a perdonar així?
- Aboqueu-vos a l'evangeli i comenteu junts alguna escena de perdó, per exemple la dona pecadora (Lc 7, 36-50).

QUARTA REUNIÓ

La família, fruit d'un amor dinàmic i fecund

El matrimoni —al qual hi hem dedicat les tres darreres reunions— i la família són institucions bàsiques en la configuració de la cultura dels pobles. La manera d'entendre i viure la vida familiar toca les arrels més fondes de l'ésser humà i dels comportaments personals i socials. Per això, en aquesta i les tres properes reunions ens ocuparem d'aquesta realitat humana tan important.

La fe ferma en el gran potencial de l'amor existent en el cor humà, viscut particularment en l'àmbit de les relacions entre eles esposos i entre els pares i els fills, ens mou a compartir amb vosaltres aquesta bonica tasca de crear i consolidar la família a partir de les seves més autèntiques i profundes arrels.

Som conscients que això serà possible des de la intensitat humana i afectiva que la vostra pròpia experiència podrà aportar a allò que en aquests temes puguem dir o suggerir. No pretenem oferir-vos una imatge de família en la que tots us sentiu reflectits de la mateixa manera. Cada família viu la seva pròpia i peculiar identitat. Només volem assenyalar alguns trets en què us pugueu veure identificats en més o menys grau, i des d'on pugueu viure més conscientment la vostra pròpia realitat familiar.

LA PARAULA DE DÉU I LA FAMÍLIA

A la Bíblia trobem tot un lent ensenyament de Déu que va descobrint la seva voluntat sobre la família i sobre les relacions de família. Aquest ensenyament s'adapta, al llarg de la història, al coneixement que la humanitat va tenint d'ella mateixa i a la seva capacitat espiritual per rebre el missatge.

La tradició del poble d'Israel, reflectida a l'Antic Testament, ens va presentant un camí progressiu de descobriment de la dignitat matrimonial i familiar. Aquestes institucions són valorades com a realitats humanes autònomes. Però, al mateix temps, són considerades a la llum d'una experiència religiosa com portadores d'un sentit i d'una gràcia que les transcendeix. A la llum de l'aliança que Déu ha ofert gratuïtament al seu poble, la realitat esponsal-familiar es converteix en signe d'evocació, en paràbola vivent i en mediació presencialitzadora de l'amor de Déu que possibilita, sustenta i omple la vida del poble. (J.R. FLECHA, *La família, una visió plural*, Salamanca, 1985, p. 21)

Però és el Nou Testament, amb el misteri de l'encarnació que il·lumina tota la realitat humana, el que ens revelarà la dignitat de la institució familiar com a lloc natural d'una vida que transcorre sota la mirada de Déu..

Jesús se serveix dels seus ensenyaments de paràboles inspirades en la vida quotidiana, la natura o el treball. ¿Escollí Crist aquestes imatges senzilles i universals perquè fins i tot “els més petits” poguessin descobrir els misteris del seu Regne, o ho féu també per mostrar-nos que la nostra vida de cada dia és una possibilitat de trobament amb Déu i un signe per descobrir el seu Esperit?

La família, en temps de Jesús, era un grup de persones on el domini del pare o patriarca era absolut. El pare tenia potestat per ordenar, prohibir, imposar i castigar. A més, podia presidir les celebracions més importants, practicar la circumcisió i ensenyar als seus la Llei del Senyor. L'home tenia dret d'acomiar l'esposa i divorciar-se'n per qualsevol cosa que li desagradés. Tenia el dret a decidir amb qui, quan i com s'havien de casar els seus fills. Si el cap de casa cometia un delictes, fàcilment podia anar a la presó, no només ell, sinó també la seva muller i els seus fills. De la mateixa manera que si es convertia a la fe, amb ell ho feia tota la seva casa, etc.

Jesús pren distància respecte a aquest tipus de família i anuncia fins i tot enfrontaments al seu interior, ja que la nova estructura que proposa està basada, no ja en la submissió, sinó en el respecte, la fraternitat i la llibertat; això es pot comprendre el significat profund de la paraula de Jesús: *No anomeneu ningú pare, a la terra*. És a dir, entre vosaltres, ningú no pot dominar ningú, perquè sou germans. L'ideal de comunitat i convivència que presenta Jesús és un model de relacions basades en l'amor, el servei recíproc i la comunió. Jesús reacciona davant la situació familiar i conjugal de la seva època, que no vol abolir sinó canviar, per dur-la a la seva plenitud.

Després d'haver recollit, resumidament, alguns aspectes del que la Paraula de Déu ens descobreix pel que fa a la realitat familiar, reflexionem ara sobre la visió cristiana de la família.

LA FAMÍLIA ES CREA DES DE L'AMOR D'UN HOME I UNA DONA

Per crear família, primer s'ha de “construir parella”. Com més rica i sòlida sigui aquesta unió, millor s'edificarà sobre ella la família. L'amor n'és el seu fonament. L'amor, que és una crida a sortir d'un mateix per anar a l'encontre de l'altre, es concreta el dia en què brolla l'enamorament. Aquest és, abans que res, un do de Déu. Però és també una intuïció intel·ligent. És intuïció, perquè no hi ha una reflexió calculada, sinó un impuls ingenu i espontani. És intel·ligent perquè, en embrió, hi ha la certesa que no es pot, sense l'altre, entendre o viure la pròpia vida.

El coneixement-enamorament d'un home i una dona és un moment de “gràcia”. La soledat, la inseguretat, la incertesa del futur desapareixen, perquè una persona ens escull, ens estima i ens fa recuperar la fràgil consistència que es necessita per afrontar la vida, per guarir el passat: allò que mena a explorar la vida fins al fons en una recerca de la veritat, amb el desig d'oferir el millor de nosaltres mateixos a l'altre. L'altre, per la seva part, ens dedica el seu temps, els seus pensaments, i aquesta correspondència d'amor ens sembla un do immerescut. El món s'omple de signes i tota la vida està il·luminada per l'amor.

No s'ha de dubtar d'aquell encontre ni justificar-lo, perquè llavors era jove. Sempre que sorgeixi el dubte és necessari tornar a reviuere el record d'aquell trobament en què un dia es veié clarament la generositat de la joventut, i mantenir-s'hi fidel. Més enllà de les pròpies limitacions, més enllà dels canvis de la vida.

Crear una família és tot un camí que comença en soledat, en la relació prolongada amb les famílies d'origen, i que s'eixampla als fills que vénen i a aquelles persones que s'acullen i a les que ens apropem. En aquest camí hi ha les crisis conjugals, hi ha els problemes difícils de la pubertat, de l'adolescència dels fills; apareixen també els problemes de salut. Després els fills se'n van; a vegades la casa s'omple de fills i néts, i d'altres roman buida. El cercle es va tancant i es torna a ser la parella que començà essent, però amb un nivell més gran d'amor, amb una experiència de la donació i del sofriment més enriquidora, amb un coneixement el món més profund.

Aquesta rica soledat en parella dels anys madurs pot quedar trencada per la desaparició d'un dels dos, que precedeix l'altre en el seu trobament amb Déu. Això ens enfronta a una altra etapa de la vida: la soledat real de tornar a ser un, però en la permanència de l'amor de Déu.

Parlar de família és parlar d'una realitat que canvia. És entrar en un corrent d'amor, que es viu a la vida amb molts canvis, vaivens, conflictes, alegries, dolors i esperances.

LA FAMÍLIA ES CREA QUAN ES COMENÇA A VIURE UNA SOLA HISTÒRIA

L'amor d'un home i una dona és, a més d'altres coses, el trobament entre dues "històries concretes", de dues cultures. Amb tot allò de bo i de no tan bo, cadascú aporta tot el que ha viscut i assimilat fins a aquell moment. Cadascú fa present el seu origen familiar. Sense voler repetir el passat, s'ha de partir de la història personal de cadascú per construir un nou futur de parella.

No es pot, o millor, no es deu, imposar l'un a l'altre els propis costums, hàbits, maneres.... Junts, des del diàleg i l'amor, s'han de crear les fonts d'una nova història. Per altra part, cal estar atents a aquest nou projecte, que no serà ni de l'un ni de l'altre, sinó de tots dos. Una cosa que ha crescut del trobament entre dues persones, i que pren cos amb un esperit propi. Aquestes són algunes característiques d'aquest projecte.:

Opció d'amor en llibertat i igualtat

La família es realitza en la comunitat d'amor i de vida d'un home i d'una dona, que enfonsa les seves arrels en la sexualitat humana, que es diferencia i es complementa a nivell físic i psicològic. La totalitat de l'ésser humà està impregnada per la sexualitat. Amb les riqueses i limitacions pròpies de cada sexe, en aquesta diversitat hi és present la crida a complementar-se i a entregar-se l'un a l'altre, que comporta la vocació de totalitat i permanència..

L'origen de la família es troba en la llibertat d'un home i una dona que decideixen unir les seves vides per sempre per formar una autèntica comunitat de persones. **Lliurar la pròpia vida a una altra persona és la màxima expressió de llibertat.** Aquesta llibertat del lliurament personal es basa en el reconeixement de la igualtat i dignitat humana de l'home i la dona.

L'amor, un objectiu permanent

El matrimoni és, per la seva pròpia naturalesa, una comunitat d'amor. Per això, els esposos han d'alimentar de manera conscient i permanent, en la totalitat de la vida matrimonial, la dimensió comunicativa de l'amor. La reciprocitat serà el camí específic del seu creixement. L'amor ha de ser la meta a assolir, per mitjà d'un procés en què hi poden ser presents, de forma més o menys duradora, foscors, retrocessos i fins i tot crisis.

L'excessiva confiança pot fer creure que l'amor s'anirà consolidant i creixent dins el matrimoni de manera espontània. No obstant això, els esposos han de romandre atents per purificar, renovar i defensar el seu amor, que és a la base del seu matrimoni.

Fortalesa i feblesa de l'amor conjugal

Els esposos es poden trobar, a vegades, davant de situacions de "feblesa" que els incapaciti per assumir i respondre les dificultats que, per altra part, s'haurien de considerar normals i naturals dins el procés d'evolució de l'amor. I pot aparèixer l'opinió, més o menys generalitzada, que el matrimoni existeix fins que l'amor s'acaba. Correspon als cònjuges cercar, defensar i consolidar permanentment, amb l'ajuda de Déu i sense excloure ajudes externes a ells mateixos —convençuts que el matrimoni té una consistència per damunt les seves debilitats—, l'acomodació dels seus sentiments a les exigències del matrimoni. La fidelitat a l'amor és la més forta afirmació de la llibertat. La presència dels fills serà el recordatori permanent que la fidelitat no és qüestió de dos, sinó que interessa també els fills, i amb ells tota la societat sencera.

La presència, una necessitat

Cal ser-hi. Cal conuiu. El lliurament d'un mateix és una realitat existencial, i només es comprèn en la seva totalitat quan es viu. No n'hi ha prou amb ser a casa; és molt important la manera com s'hi és. Es pot cometre el delictes d'abandó de la llar estant-hi tancat, però presoner de la televisió, l'ordinador, els *hobbies*, la lectura, els estudis, la telenovel·la, *internet*, etc. Si, pel ritme absurd de la vida moderna, no s'hi pot ser molt de temps, s'ha de tenir una presència d'intensitat i qualitat. Allò més decisiu no és tenir molt de temps per a estar junts sinó que, quan la família es reuneix, hi pugui ser a gust, en un clima de confiança, proximitat i afecte. El fill difícilment trobarà un clima semblant en la nostra societat.

La comunicació, el camí de la comunió.

La presència física és, sens dubte, important, imprescindible per a la convivència, però no n'hi ha prou. És clar que el diàleg, la comunicació, és vital per a la vida de família. A la comunió només s'hi arriba necessàriament per la comunicació. La família fa el diàleg i el diàleg fa la família. Per familiaritzar-se, és a dir, per fer-se família i per créixer com a família, és imprescindible comunicar-se; la comunicació és l'aliment que sosté i vitalitza el matrimoni, la família, l'equip i qualsevol grup o comunitat. El fet de comunicar-se significa que la família està viva i que, a més, fa créixer aquesta vida. Negar la paraula és negar la vida.

LA FAMÍLIA NEIX SI ESTÀ OBERTA A LA VIDA

a) Hi ha vida quan hi ha ofrena

Només qui perd la vida la guanyarà... ; El gra de blat ha de morir per donar fruit. Aquest és el secret de l'ofrena. Per crear vida, cal donar-la, com en el part..

La nostra cultura és egoista i individualista, una cultura narcisista que ens empeny a estar massa preocupats de nosaltres mateixos. Ens passem la vida esperant coses, atencions... dels altres, i sentint-nos defraudats si no rebem allò que esperem. Si alcéssim la nostra mirada, fixada únicament en nosaltres mateixos, per mirar als altres i donar-nos-hi lliurement...

No perquè se'ns obligui, ni perquè vulguem esforçar-nos en aconseguir ser bons, sinó perquè volem estimar, i som feliços estimant. Així s'aprèn a crear família, des de relacions d'amor que no són relacions interessades: «jo arribo fins aquí perquè tu arribes fins allà». Són relacions de gratuïtat i d'ofrena. Estimar és donar la vida.

b) La vida té necessitat d'un espai i d'un temps

Es viu en **una casa** que ens guarda i ens protegeix, però que també s'obre i acull. La casa és també el lloc on **s'hi està**. A causa del treball de la dona es va perdent el fer de trobar la mare quan s'hi arriba. És inevitable, però aquesta absència va creant un buit que s'ha de suplir tenint cura especialment la qualitat de la presència del pare i de la mare, i també essent creatius. La imaginació és més important que mai per crear noves situacions, celebrar els esdeveniments importants, marcar la rutina de la vida amb moments significatius.

Viure en comú significa també tenir temps d'estar junts, cal aprendre a trobar l'equilibri difícil entre la convivència amb els altres i la intimitat familiar, equilibri que permeti desenvolupar-se cadascú personalment i trobar-se amb l'altre.

c) Hi ha vida quan es crea felicitat

Crear felicitat és donar a cada membre de la família el sentiment profund de ser estimat per ell mateix. És un sentiment que sorgeix del coneixement i de l'acollida d'allò que s'és, del que es pensa, del que es diu, i resulta també de la seguretat de ser perdonat..

Què és el que fa que un nen vagi feliç a casa, en comptes de retardar tot el que pot la seva arribada? I el mateix en la parella. Aquest caliu de saber que se l'espera, que hi té el seu lloc, que algú estarà content de tornar-lo a veure, de parlar amb ell...

Un altre aspecte és la capacitat de crear ambients distesos, sense donar tanta importància als problemes i sense aprofitar qualsevol motiu per començar una discussió, donant importància a allò que és fonamental, prenent amb sentit de l'humor les errades pròpies dels altres.

No ens judiquem tant... És trist que s'estigui sempre a l'aguait de possibles errors dels altres per a poder dir-los-els, i tenir tanta dificultat per a la lloança. Si veritablement es vol corregir fraternalment i que doni fruit, hem de fer-ho molt excepcionalment. No hi ha res que motivi a canviar allò que va malament, que dir-se mútuament **el bé** que descobrim en l'altre.

No es tracta de negar les dificultats reals. La felicitat consisteix en assumir allò que hem d'assumir, alliberar-nos de tot el que ens pot fer mal, guarir-nos mútuament les ferides, buscar "allò nou" oberts a l'Esperit, alimentar-nos del caliu de la nostra comunitat familiar, de la nostra comunió, per a poder després dispersar-nos i construir el món.

SUGGERIMENTS

Per a una assentada

Construir una família, una llar, comporta fer un projecte. En el nostre cas ha de buscar que coincideixi amb el projecte de Déu sobre la vostra parella i la vostra família. Com a material per a una llarga conversa entre vosaltres, us proposem les següents qüestions, perquè el vostre amor sigui dinàmic i fecund. Us suggerim que comenceu lloant Déu i que feu junts una breu invocació a l'Esperit Sant per a ser conscients que serà un de més en el vostre diàleg.

SALM AL DÉU BO

Tu, Senyor, has estat sempre un gaudi,
encara que trencàrem una vegada i una altra els teus plans.
La teva bondat tornava a nosaltres
com colom que volava incansablement
fins a dipositar el missatge en el cor de cada persona.

Tu ets la bondat, ets realment bo de cor,
un espetec de bondat.
Tu ets diví perquè el teu amor no té cap explicació humana;
ens abrades amb milers d'estrelles,
ens assetges diàriament amb el teu amor,
tan impetuós,
que quan et coneguèrem crèiem que anàvem a morir,
perquè el cor s'accelerava de tanta alegria
que dipositaves en nosaltres,

Tu, Senyor, bondat infinita,
ensenya'ns la bellesa d'estimar com Tu.

AMÉN.

Sant Pau ens ofereix, en el seu cant a l'amor (1Co 13), els trets característics de tot amor cristià, de l'amor oblatiu, l'amor d'entrega. Llegiu-lo pausadament i a continuació parleu-ne entre vosaltres seguint el següent qüestionari:

- En la nostra relació conjugal o familiar, hi ha expressions poc delicades? Hi ha, en la nostra vida matrimonial alguna manifestació de domini o de masclisme? Ens relacionem, potser, amb els fills amb ànim possessiu, o els respectem com a persones amb la seva identitat pròpia? Preval en nosaltres una actitud de servei mutu o d'utilització?
- Ens ajudem positivament els uns als altres a créixer en llibertat? Com ho fem? Què podríem fer? Perdonem, ens alegrem, que l'altre/altra sigui diferent? Ajudem els fills a ser ells mateixos?
- Reconec, lloo i recolzo tot allò que hi ha de positiu en el meu espòs/a, en els meus fills i altres familiars? Secundo o secundem els seus projectes?
- Accepto l'espòs/a, els fills, tal com són, o em deixo endur pel desencís? Penso en la possibilitat que el meu espòs/a, els nostres fills, estiguin també desencisats de mi? Abans d'exigir que el meu espòs/a, que els meus fills canviïn, m'esforço per canviar jo? Què estic fent en aquest sentit?

- Som prou expressius en les mostres d'afecte entre nosaltres i amb els fills, o ens guardem la tendresa en el cor? Els nostres fills veuen prou que els seus pares ens estimem? Quines formes defectuoses de comunicació hem de canviar, perquè transmetin respecte, tendresa, pau?
- Sóc de cor agraït? Reconec el que he rebut del meu espòs/a, de les persones de la meva família? Es queixen, potser, que sóc desagratit/ida? Procuo valorar la tasca, els serveis, els detalls del meu espòs/a, dels meus fills? Manifesto expressament la meva gratitud o la guardo en el meu interior?
- En quina mesura compartim tristeses i alegria, pensaments i sentiments, èxits i fracassos, il·lusions i projectes? Gaudim dels béns materials en peu d'igualtat? Ens arroguem privilegis o aviciem els fills? En quina mesura compartim les tasques domèstiques? I la cura i educació dels fills? Què hauríem de fer per compartir més i millor?

Per a la reunió d'equip

POSADA EN COMÚ

Comunicar algun esdeveniment, alguna vivència o sentiment, alegries, preocupacions, compromisos, fent una lectura en profunditat del que compartim, amb un enfocament cristià.

Es tracta de veure com Déu escriu en les nostres vides a través dels esdeveniments quotidians o més singulars, expressar com els sentim o com els vivim. El que es comparteix queda en el secret de l'Equip.

ORACIÓ

Paraula de Déu (Ef 3, 14-21)

Per tot això, jo m'agenollo davant el Pare, de qui rep el nom tota família, tant al cel com a la terra, i li prego que, per la riquesa de la seva glòria, consolidi amb la força del seu Esperit allò que sou en el vostre interior; que, per la fe, faci habitar el Crist en els vostres cors, i així, arrelats i fonamentats en l'amor, sigueu capaços de comprendre, amb tot el poble sant, l'amplada i la llargada, l'alçada i la profunditat de l'amor de Crist; que arribeu a conèixer aquest amor que sobrepassa tot coneixement i, així, entreu del tot a la plenitud de Déu.

Glòria a Déu, que amb la força que actua en nosaltres pot fer infinitament més de tot el que som capaços de demanar o entendre. Glòria a ell en l'Església i en Jesucrist, de generació en generació pels segles dels segles. Amén. Amén.

PARTICIPACIÓ

Possible matèria per a la Participació

Seguint l'esquema que anem desenvolupant en aquests temes, us proposem, com a matèria per a la vostra Participació l'aprofundiment en un altre dels mitjans que ens ofereix el Moviment: **l'Oració**.

Primer, unes idees que us serveixin d'orientació i després parleu-ne, sobre ella i sobre les vostres experiències personals en aquest camp.

Fer oració no equival a recitar oracions. Santa Teresa definia l'oració com un tracte familiar amb Déu, de qui sabem que ens estima. Un tracte familiar suposa habitud, costum, senzillesa, confiança total per expressar tot allò que sentim. Sentir-se relaxats, no tenir pressa, no anar regirant què o com ho diré millor. És obrir-se a una comunicació diàfana, de tu a tu. No oblidem que Crist ens ensenyà a cridar a Déu, Pare!

Preguem a través de les nostres facultats superiors quan entrem en comunicació amb Déu: una unió intencional per l'enteniment, una unió de "volers" per la voluntat i d'estabilitat per l'emotivitat. Per això, l'oració ha d'arrelar també en la vida real. D'altra manera, fem de l'oració un episodi aliè a la vida i ens avorreix.

No es pot tenir un tracte familiar amb Déu si la resta de la nostra vida no hi és a to, amb aquest tracte. Crist és el nostre company de viatge i hem de fer-lo en sintonia amb Ell. Dues persones amb idees, caràcters i gustos oposats, estant juntes se suporten, potser, però s'avorreixen. La nostra vida, doncs, ha d'estar d'acord amb Ell i és l'oració la que ens va donant progressivament aquest pensar i sentir en la línia de Crist. Només tractant molt una persona és com se'ns enganxen les seves idees i les seves maneres.

No fem tampoc de la nostra oració un monòleg racionalista per part nostra, creient-la més perfecta com més parlem i més idees se'ns acudeixen, perquè aleshores no hi cerquem Déu, sinó la satisfacció personal per allò que pensàrem o diguérem tan bé.

En silenci interior, deixar que ell parli en el nostre cor i sentiments més profunds, i després agrair-li-ho tot i posar a les seves mans allò que portem dins, confiadament.

Dues preguntes que us poden servir de pauta per a intervenir-hi tots:

- Hem comprès què és oració? Procurem aportar, cadascú, la nostra idea.
- Com l'acostumem a fer i quines dificultats hi trobem per a la nostra oració particular?, i per a la nostra oració conjugal? Respondre-ho pot ser molt enriquidor.

PER RESPONDRE AL TEMA D'ESTUDI

Com a preguntes concretes per a reflexió i el diàleg sobre el tema, podríeu formular-vos les següents:

- Què ens ha aportat la reflexió sobre el tema en relació amb les idees que teníem sobre la família?
- Quins aspectes i quines realitats de la nostra família, tal com la vivim avui, serien objecte de la crítica de Jesús?
- Quins passos ha de donar la família per acollir i construir el regne de Déu ara i aquí?
- Llibertat, igualtat, amor, sexualitat, presència, comunicació... De totes aquestes realitats, quines necessiten més les famílies que coneixeu? On rau la debilitat de la família d'avui?
- Els fills: què aportà la seva arribada a la vostra vida? En què canvià el vostre matrimoni? Què suposa, per a vosaltres, ser mare o pare? Quins són els millors records de la vostra infància i joventut, quan vivíeu amb la vostra família? Quins records en tindran els joves d'avui?

CINQUENA REUNIÓ

La família, comunitat educadora

L'amor és font de vida, com hem vist en la reunió anterior, també educador en la llibertat. El paper dels pares no s'acaba amb el naixement del fill. Aquest ésser petit, nascut de la parella i també de Déu, ha de ser ajudat per assolir l'edat adulta com a persona i com a cristià. És a dir, arribar a l'autèntica llibertat que neix de l'amor. En aquest camp immens, només esbossarem alguns punts més essencials.

L'home necessita del contacte amb altres éssers humans per accedir a la maduresa. Aquest és un principi difícilment discutible. Es pot valorar de manera diferent el com d'aquest contacte o finalitat del procés, però no el principi en ell mateix. En la necessitat mútua d'adults i infants es troba l'essència del procés educatiu. Aquells necessiten el fill per perpetuar-se d'alguna manera i garantir, al mateix temps, la supervivència de les conquestes culturals a la qual lentament ha accedit la humanitat. Els membres més petits de la comunitat necessiten els adults per accedir a la seva plena condició humana. Abandonat als seus propis recursos, l'ésser humà mor. I ja en aquesta breu introducció insinuem allò que serà objecte d'aquesta reflexió: com el nen accedeix de la manera més plena possible a ser un adult en maduresa i com es pot integrar en una vida social completa i gratificant.

Això ens mena a una altra qüestió, perquè l'educació és tan antiga com l'home. Educar és tenir cura, estimar, nodrir, guiar, i tots els infants de totes les èpoques ho han necessitat; paradoxalment aquí rau un dels obstacles més grans amb què topem sovint. D'alguna manera tothom ha exercit la tasca educadora amb algú. En conseqüència, és fàcil opinar sobre aquest fenomen que, essent tan antic com la humanitat, no és, malauradament, encara prou conegut en la seva completa extensió. Sovint sentim els comentaris més dispars sobre una bona o una mala educació, sobre una disciplina d'un signe o altre. Es judiquen comportaments i actituds, s'aconsella el veí i, gairebé constantment, ens guiem per la tradició o pel seny en aquesta tasca tan delicada. En resum, optem per obrar amb la millor de les intencions, però, la majoria de les vegades, d'una manera espontània.

La majoria de les famílies no han abandonat aquesta perspectiva de l'espontaneïtat com a procediment educatiu. La tradició, actuar com ho feren amb nosaltres o, al contrari. Acomodar aquesta educació a costums actuals, acostumen a ser pautes d'actuació de molts pares. És cert que, en el context sociocultural en què ens movem, és difícil realitzar aquesta tasca educativa, però no podem renunciar a la missió de fer de la família el nucli originari del procés de la formació personal dels fills.

La missió educadora dels pares es configura com un dret-deure essencial, primari, insubstituïble i inalienable i que, per consegüent, no pot ser totalment delegat o usurpat per altres. És, per tant, una tasca comú i solidària: correspon per igual al pare i a la mare, amb l'aportació específica de la paternitat i la maternitat.

L'amor dels pares es converteix de **font a ànima** i, per tant, en **norma** que inspira i guia tota acció educativa concreta, enriquint-la amb valors de dolcesa, constància, bondat, servei, desinterès, esperit de sacrifici, que són els fruits més preciosos de l'amor. (*Familiaris consortio* § 36)

QUÈ ÉS EDUCAR?

Preguntà algú amb interès en què consistia fonamentalment l'educació. Contestà un gran educador: «Educar és una exigència amorosa». I aclarí encara més: «Educar és empènyer suaument l'altre a entrar pels camins del bé». (RAFAEL FLORIDO, *La familia como tarea*, p. 55)

Els dos pilars bàsics de tota educació són, segons això, l'amor i la fermesa. Una educació sense amor crea ésser tímids o rebels. Una educació sense fermesa i disciplina crea homes tous i poc responsables. El Concili Vaticà II ens recorda què entén per educació, i quina és la seva importància, quan afirma: «La veritable educació es proposa la formació de la persona humana, en ordre al seu fi últim i al bé de les societats de les quals la persona n'és membre, i que participarà en les seves responsabilitats quan arribi a ser adult» (GE 1). És a dir, educar és l'art o la ciència d'equipar l'ésser humà amb els coneixements tècnics i amb els comportaments ètics i morals necessaris per a ser realment persones madures i responsables en la societat. I urgeix formar homes i dones en un món on escassegen molt els homes i dones autèntics. Urgeix formar persones en un món deshumanitzat. Urgeix formar-los principalment durant els anys de la llar, i els formadors sou vosaltres. En les nostres llars, s'educa avui realment els infants? En la gran majoria de casos la resposta és negativa, fonamentalment perquè educar exigeix atenció i sacrifici, una cosa que, malauradament, molts pares no volen assumir. És tanta la importància de l'educació familiar que podem afirmar, almenys de manera general, que els fills o s'eduquen a casa o no s'educarà enlloc.

COM EDUCAR?

És una qüestió difícil de respondre, ja que si l'educació ha de ser permanent i universal, és a dir, s'ha d'estendre a tots els moments de la vida i a tots els nivells de l'existència, no podem reduir-la a *receptes* que responguin a determinats moments o etapes. L'educació ha de ser de cada moment i de tota la persona, com pluja que constantment rega tota la terra de la persona. Fóra pretensions. Per tant, abordar en un espai tan curt una tasca tan important i gran; apuntem només alguns elements que considerem essencials:

La llar, primera escola d'amor

De totes les ciències, la més important és la de l'amor fratern. Una ciència eminentment pràctica que els infants han d'aprendre durant els anys que visquin a casa. Si no l'aprenen, es convertirà en una assignatura pendent, potser per a tota la vida. El nucli fonamental d'aquesta ciència és el servei als altres,. No n'hi ha prou compartint els nostres béns, cal posar-nos al servei de l'altre, seguint el nostre model, Crist, que no vingué a ser servit, sinó a servir i a donar la vida per tothom.

Infondre en els fills aquest esperit de servei, educar-los en una entrega concreta als seus germans és preparar persones capaces d'assumir en el futur responsabilitats socials i apostòliques, de les que tan necessitada es troba la nostra societat i la nostra Església. Importa molt que els fills aprenguin que la veritable felicitat no es troba en els plaers sensibles, sinó en donar i rebre amor. Mostreu-los que l'ésser humà té més necessitat de les persones que de les coses. **Els pares eduquen no tant pel que diuen com pel que viuen; per la qual cosa el vostre exemple serà un element insubstituïble del seu ensenyament.**

Ningú no dubta de l'amor que teniu al cònjuge, als fills, però, els ho manifesteu amb paraules, gestos, atencions...? L'ésser humà necessita sentir-se estimat, no en té prou sabent-ho. A més, un amor no expressat resulta incomplet. La persona humana necessita confiar en ella mateixa per ser feliç. Una gran manera d'augmentar aquesta seguretat és mostra-li estima, confiança, amor. Tot aquell que no ha estat estimat i valorat pels altres normalment s'infravalora i cau fàcilment en un complex

d'inferioritat, que el dificultarà bastant. Si vols uns fills amb seguretat pròpia, els has d'infondre confiança en ells mateixos des de petits.

Una de les qualitats de l'amor veritable és acceptar plenament l'altre amb les seves virtuts i els seus defectes, acceptar-lo de debò, sense condicions de cap tipus, acceptar-lo per sempre. No pretenguis que el teu cònjuge sigui com tu, a part de ser impossible constituiria un obstacle per a l'harmonia conjugal, que en molta part es fonamenta en la diversitat i la complementarietat. A vegades se sent comentar als pares: si aquest fill meu fos més obert..., si l'altre fos més amable... No posis condicions, no els estimis amb exigències, accepta'ls tal com són i estaràs en condicions d'ajudar-los a ser millors. Voler-los perfectes és un entossudiment impossible, a part de dificultar en gran mesura les condicions pares-fills. No és difícil trobar pares angoixats perquè els seus fills no canvien d'actitud o conducta. No sabem, per pròpia experiència, com n'és de difícil, canviar? Estima els teus fills tal com són, potser així et sigui més fàcil ajudar-los a canviar.

Autoritat i exigència

Urgeix recuperar l'autoritat en la família. Si hi manca, ni l'educació dels fills reeixirà mitjanament, ni la família anirà bé. Es tracta, no cal dir, d'una autoritat flexible, al servei de les persones, com fou la de Crist. Una autoritat que cerca el bé dels membres de la llar, sense oblidar que ha de ser ferma en mantenir uns criteris bàsics de vida i un ordre en la família. Una autoritat feble no ajuda ningú, i menys encara els infants i joves, que necessiten una autoritat sòlida en què recolzar la seva natural inseguretat.

Dèiem, quan ens preguntàvem què era educar, que les dues peces claus de l'educació són l'amor i l'exigència, ambdues han de ser presents en tota educació que valori el seu nom. Si estimes els teus fills sense exigència, els empetitiràs i els convertiràs en éssers poc responsables; si els exigeixes sense amor, en faràs persones tímides o rebels; només si els eduques amb un amor exigent els conduiràs cap a la seva maduresa. Ser ferm i exigent en l'educació no significa ser dur; qui mana amb duresa fa mal i mena a la desobediència; al contrari, qui mana amb amabilitat estimula i facilita l'obediència.

És de vital importància que els pares estiguin molt units en la correcció del fill, i que s'hi manifestin així al seu davant. Mai, sota cap concepte, s'ha de treure un càstig posat pel cònjuge sense comptar amb ell, per molt que ens dolgui o per molt injust que ens sembli; es malmetria greument l'autoritat de l'espòs/a i el fill en seria el primer perjudicat. Si una correcció o càstig semblen injustes o inconvenients, s'ha de dialogar privadament amb ell/ella.

Si dones als teus fills tot el que et demanen, els formaràs per al plaer i la comoditat, o sigui, en faràs éssers egoistes i irresponsables. Posa'ls el bé com a meta essencial de les seves vides, que no exclou el plaer moderat i raonable. La majoria de les vegades eduquem per al plaer sensible i no per al bé, la veritat i la bellesa. Per buscar aquest bé, cal educar en l'esperit de sacrifici. Si no vols causar cap patiment als teus fills, has de renunciar a educar-lo, perquè l'educació consisteix, sobretot, en corregir els instints egoistes de l'infant, ensenyant-li a dominar-se i a sacrificar-se.

En parlar d'autoritat i exigència convé recordar que els premis i els càstigs ajuden en l'educació dels fills. El càstig és una cosa gens agradable que s'aplica per canviar la conducta defectuosa de l'infant. El premi és un estímul per al comportament correcte. No convé abusar del premi, perquè l'infant s'acostuma a obrar per interès personal i no per motius nobles, com la pròpia responsabilitat o el bé dels altres. És convenient emprar els premis únicament quan fallen altres motius més elevats o quan convingui arrelar una bona conducta. Tant premis com càstigs convé usar-los per a una millor educació dels fills, mai per motius personals de gust o disgust.

L'autonomia dels fills

Al fill se l'ha d'educar, perquè de mica en mica assoleixi la seva autonomia i llibertat personal. Aquesta llibertat té els seus límits, imposats pel propi bé i el dels altres, així com pel respecte a la llibertat dels altres. Quan, per raons de llibertat, atemptem contra el bé o la llibertat, la llibertat esdevé llibertinatge. En una bona educació és convenient no imposar als fills més limitacions que les neces-

sàries. Limitar la seva llibertat sense necessitat o clara conveniència perjudica el desenvolupament personal. Això no vol dir que se'ls hagi de donar tot el que demanin, es convertiren en ésser capriciosos i egoistes, incapaços de sacrifici i de responsabilitat, cosa que, malauradament està passant en moltes llars avui.

Manteniu-vos fermes i units en les normes donades als vostres fills. I, quan limiteu la seva llibertat, expliqueu-los els motius. No perdeu la calma quan sorgeixi l'oposició d'un fill: constitueix un fenomen natural. Davant la contestació o agressivitat es poden prendre les postures següents, totes elles inadequades:

- Tallar d'arrel tota agressivitat, cosa que probablement crearia infants tímids o rebels.
- Permetre qualsevol oposició de l'infant, cedint-hi, perquè l'infant no pateixi. Crearem així persones capricioses, incapaces d'enfrontar-se a les dificultats de la vida.
- Actuar unes vegades amb autoritarisme i altres amb total permissivitat. Aquesta actitud variable dels pares formarà éssers insegurs.

La veritable actitud es basa en la fermesa amorosa i serena que cerca el bé de l'infant i que li neixin bons costums. En tota veritable educació intervenen dos factors: autoritat i llibertat. En té necessitat d'ambdós i ambdós es moderen mútuament.

L'autoritarisme, greu error de l'educació, predominà a les llars en un temps que ens és molt proper. Els pares o mares autoritaris imposen als seus fills normes rígides, prenent-los gairebé tota la llibertat. Aquest tipus d'educació converteix el nen o bé en un ésser tímid i introvertit, que es defensa amb mentides de l'assetjament dels seus pares, o bé en un rebel que es tanca a tota educació. El resultat sempre és lamentable: persones immadures, poc preparades per a enfrontar-se com cal a la vida. Convé recordar que existeix un tipus d'autoritarisme afectiu, que consisteix en aprofitar-se de l'afecte que el fill sent pels pares per a exercir una autoritat damunt d'ells, que és cruel perquè fa patir el fill sense necessitat. Aquesta actitud és de pares immadurs i egoistes que consideren el nen com un bé del qual en poden gaudir i no com una persona que frueix d'autonomia i independència.

Contrari a l'autoritarisme hi ha el permissivisme, també greu error educacional, que consisteix en donar al nen tot el que demani i en permetre-li tot el que desitgi. Aquesta postura educativa, perjudicial al màxim, es troba molt estesa en les llars actuals. Aquests pares creuen que, retallant la llibertat dels seus fills, els frustraran i perjudicaran el seu desenvolupament personal. En el fons existeix una actitud de comoditat per part d'aquests pares, que no volen problemes ni disgusts, sense saber que vindran després tots junts. Les negatives raonables i ben explicades no frustren. Allò que el converteix en un ésser egoista i dèspota és una llibertat excessiva. D'aquesta manera se l'incapacita per assumir, en la societat, tasques de responsabilitat i de servei als altres. El fill educat així és un ésser insegur, mancat de criteris i normes per resoldre adequadament els problemes de la vida.

EDUCAR CRISTIANAMENT

La fe cristiana representa per a nosaltres, llars dels Equips de la Mare de Déu, un bé superior a nosaltres, constitueix el nostre millor capital. Un capital que també hem de distribuir entre els nostres fills per a enriquir-los espiritualment. Educar cristianament significa, sobretot, procurar que Crist arribi a ser el centre de la vida del fill, la persona més estimada per a ell. Un bon mitjà serà llegir sovint l'evangeli i comentar-lo. Aquesta llavor donarà el seu fruit en el futur, potser després de passar algunes èpoques de crisi.

La primera veritat de l'evangeli, i la més consoladora és que **DÉU ENS ESTIMA**, una veritat que hem de meditar sovint o convertir-la en vida de la nostra vida i en motor de la nostra existència cristiana. Una veritat que hem de transmetre als nostres fills des de molt petits, perquè se sentin personalment estimats per Déu. Que aprenguin dels nostres llavis i de la nostra vivència personal que, a més del pare de la terra, posseeixen un Pare del cel que els estima molt. Se'ls ha d'ensenyar a viure en una relació amorosa amb aquest pare a través d'un temps diari d'oració i del compliment de la seva voluntat. Recordeu que, com a pares, no heu de situar-vos davant els vostres fills com a mestres o catequistes; els vostres mitjans d'ensenyament no són esquemes ni llibres; el que heu de saber comunicar és, primer de tot, els valors i creences, les vostres conviccions i actituds, i fer-ho de forma

reflexiva i explícita, en les ocasions que ofereix el contacte de la vida familiar i també pel testimoniatge silenciós d'una conducta coherent amb la fe. El nom de Déu, el seu rostre bondadós, l'agraïment envers ell, la necessitat de la seva ajuda, es van transmetent de pares a fills amb tota naturalitat en la vida d'un creient.

SUGGERIMENTS

Per a una assentada

Realment, prendre la decisió de tenir un fill és embarcar-se en una aventura meravellosa, de final desconegut i, a més, “per sempre”. És una decisió irrevocable, sense penediment, i a les vostres mans està que doni fruit, creant persones joioses, valuoses i capaces de donar sentit a la seva vida. Davant la qüestió de l'educació dels fills, podríeu plantejar-vos, en aquesta assentada, les qüestions següents. Abans, feu presència del Senyor, invocant l'Esperit Sant i recitant junts:

Beneí Déu l'home i la dona
quan s'encengueren en amor.
Déu somreia complagut
quan Adam i Eva es miraven,
i cridaven entusiasms.

Deixà totes les seves ocupacions
per assistir a les noces
—unes noces “originals”, constitutives—,
el fet més important del món.

I Déu preparà els seus regals,
les seves esplèndides benediccions.

Que us estimeu i sigueu fecunds,
capaços d'engendrar i de crear,
els prínceps de la terra.

Que us estimeu i sigueu feliços en la unió,
el goig d'estar junts, dialogar i comprendre's,
viure l'un per a l'altre i en l'altre.

Que us estimeu i sigueu eterns,
la vostra vida no s'acaba,
continuareu vivint en els vostres fills,
perquè l'amor és més fort que la mort.

I així Déu beneí l'home i la dona
a la seva imatge i semblança, que Ell també és família;
Adam i Eva convertits en prínceps i déus,
conreadors de la terra, creadors,
sembradors de vida,
especialistes de la comunió i del trobament,
vencedors de la mort i del buit.

CÀRITAS, Advent-Nadal, 2002

- Quin temps dediquem a la cura dels fills? Qui se n'encarrega? Com ens repartim les responsabilitats des que nasqué el nostre fill?
- Com fem, o com anem fent, particips els nostres fills del nostre projecte de família? Quins acords —no barallar-nos davant els nens, no ferir-nos...— podem prendre per evitar després situacions difícils?
- Què ens proposem quan eduquem els fills? Quins valors els volem transmetre? Quin tipus d'home o de dona volem crear?
- Quins són els nostres criteris davant certs temes: importància o no de determinades actituds, costums...?
- Procurem descobrir les capacitats dels fills i, mitjançant l'educació, posar-les en acció?
- En la nostra forma d'educar, tenim una actitud d'exigència amorosa? Com la podríem millorar? Estem satisfets de la correcció que realitzem als nostres fills? Eduquem amb raons o a cops d'autoritat?
- Considerem la "ciència de l'amor fratern" la més important de totes? Quins mitjans fem —volem emprar d'ara endavant— perquè els nostres fills l'aprenguin i, sobretot, la visquin?
- Accepto de debò el meu cònjuge, els meus fills? Com podria arribar a una acceptació més plena?
- La nostra autoritat amb els fills, és ferma i alhora flexible? És al servei dels membres de casa? Procurem que, a casa nostra, existeixi un cert ordre, on els fills tenen una hora d'anar a dormir, d'aixecar-se, de menjar...? Què podríem fer, perquè existeixi un ordre millor en la vida familiar?
- Responsabilitzem els fills de les feines de casa, segons la seva edat i capacitat? Sabem manejar amb amabilitat i donar raons dels nostres manaments?
- En l'ambient consumista que vivim, ensenyem als nostres fills un cert esperit de renúncia, que els dugui a prescindir de les coses innecessàries i supèrflues? Els eduquem perquè mengin tot allò que no els faci mal o, al contrari, els canviem el plat a la mica de protesta?
- Anem units en l'exercici de l'autoritat amb els nostres fills? Ens traiem mútuament la raó al seu davant? Aixequem alguna vegada el càstig imposat per la nostra parella a un fill, sense comptar amb ell?
- Fem premis i càstigs per a una millor formació dels nostres fills i mai per motius personals de gustos o disgusts? Fem els càstigs de manera positiva?
- Tenim clar que l'objectiu final de l'educació és l'autonomia i la llibertat dels nostres fills? Si hem de retallar la seva llibertat, els expliquem el motiu? Donem als nostres fills tot el que ens demanen? Els deixem fer tot el que volen?
- Què fem per transmetre'ls la fe, com un pas més en l'educació que els volem donar?

Per a la reunió d'equip

POSADA EN COMÚ

Possible matèria per a la posada en comú

A més del que vulgueu exposar a la reunió, podríeu parlar entre tots sobre un dels "mitjans" que el Moviment practica: el Tema d'Estudi.

Què en diu la Carta fundacional i la Guia dels Equips?

No hi ha vida cristiana sense fe viva. No hi ha fe viva i progressiva sense reflexió. En realitat, molts cristians casats renuncien a tot esforç d'estudi i de meditació, perquè no s'adonen de la seva importància, o per manca de temps, de direcció i entrenament. Per això la seva fe roman sempre imperfecte i fràgil, el seu coneixement dels plans divins i dels ensenyaments de l'Església és molt superficial i fragmentari. Coneixen malament els camins de la unió de Déu. Tenen un idea molt pobra de les realitats familiars: matrimoni, amor, paternitat, educació, etc. Conseqüències: poca vitalitat religiosa, irradiació molt limitada. (*Carta fundacional*)

És molt important per a cada parella que reforci i aprofundeixi el seu coneixement de la fe. Aquest és l'objectiu del temps de reflexió o estudi.

Els temes d'estudi requereixen una activitat no solament intel·lectual, sinó també espiritual —animada per l'Esperit Sant— en l'estudi personal, en els diàlegs de parella abans de la reunió, en l'intercanvi amb l'Equip. Els temes permeten que durant la reunió s'expressin diferents tipus de reflexions que han d'ajudar a aprofundir en la fe i que repercuteixen en la vida de cadascú. Aquests intercanvis són una ocasió per tal que els membres de l'Equip es desenvolupin i formin la seva consciència personal. (*Guia dels Equips*, p. 33).

Per què un tema d'estudi?

Primer que tot, per despertar la nostra fe, a partir de la qual l'amor de Déu es desenvolupa com la generositat en servir els altres. *I la vida eterna és que et conequin a tu, l'únic Déu veritable, i aquell que tu has enviat, Jesucrist (Jn 17, 3)*. Per això en els Equips de la Mare de Déu es dona tanta importància a l'intercanvi de punts de vista, aquest temps dedicats, durant la reunió a la recerca del coneixement de Déu, del seu pensament i de la seva voluntat. Per això a cada matrimoni se li demana que treballi seriosament i junts el tema.

Suggestim per a aquesta posada en comú que tots analitzeu com prepareu el Tema, com el tracteu a la reunió, què caldria corregir en la manera, com podríeu fer-lo amb més profunditat, quin temps li dediqueu, si no ens satisfà el seu contingut, etc.

ORACIÓ

Paraula de Déu (1Jn 3, 1-2. 21-24)

Mireu quina prova d'amor ens ha donat el Pare: Déu ens anomena fills seus, i ho som! Però el món no ens reconeix, perquè no l'ha reconegut a ell. Estimats, ara som fills de Déu, però encara no s'ha manifestat allò que serem. Sabem que, quan es manifestarà, serem semblants a ell, perquè el veurem tal com és.

Ara bé, estimats, si la consciència no ens acusa, podem estar plens de confiança davant de Déu i obtindrem d'ell tot el que li demanem, perquè guardem els seus manaments i fem allò que li plau. I aquest és el seu manament: que creguem en el nom del seu Fill Jesucrist i que ens estimem els uns als altres, tal com ell ens ha manat. Els qui guarden els seus manaments estan en Déu, i Déu en ells. I coneixem que està en nosaltres per l'Esperit que ens ha donat.

PER RESPONDRE AL TEMA D'ESTUDI

Com a preguntes concretes per a la reflexió i el diàleg sobre el tema, podríeu formular-vos:

- Què ens ha aportat la reflexió sobre el tema en relació amb les idees que teníem sobre l'educació dels fills?
- El nostre amor mutu d'esposos, com ajuda els nostres fills? En què ho notem?
- En la família actual, penseu que es forma els fills en un esperit de servei als altres i, en concret, en l'esperit de servei als membres de casa?
- Com ajudem els nostres fills a adquirir de mica en mica la seva autonomia i personalitat? Els ajudem en el seu procés d'emancipació?
- Com adequar, a la pràctica, l'autoritat amb el respecte a la llibertat de la persona?

SISENA REUNIÓ

La família, comunitat evangelitzadora i orant

La vida matrimonial i familiar dels cristians és, tota ella, vida **cristiana** en la mesura en què sigui inspirada pels valors evangèlics i animada per les virtuts teològals de la fe, l'esperança i la caritat. Essent així, en la realitat familiar, feta a partir de la vida quotidiana, manca de sentit tot intent de separar el que és humà del que és cristià, el que és natural del que és sobrenatural.

Sovint hem sentit dir de l'Església que ha de ser la gran família dels fills de Déu, el sacrament o signe de la unitat de tot el gènere humà, la realització incipient però real de la vocació de tots els éssers humans a viure units amb vincles de veritable i autèntica fraternitat. El que potser no s'ha dit sovint és que l'Església serà més enriquida en la mesura que cada família realitza en ella mateixa la imatge i la representació més properes del misteri de l'Església.

UNA REALITAT COMUNITÀRIA, SANTA I SANTIFICADORA

La família es pot plasmar i viure de maneres molt diverses, hi ha famílies obertes a la societat i famílies replegades en elles mateixes. Hi ha famílies autoritàries i famílies amb tarannà dialogal. Hi ha famílies que eduquen en l'egoisme i famílies que ensenyen la solidaritat. Hi ha famílies alliberadores i n'hi ha d'opressores. La família cristiana no es distingeix de la resta per ser família, sinó per prendre's seriosament l'evangeli i intentar viure'l de forma encomanadissa i compromesa. Això demana obertura generosa a la Paraula de Déu i deixar-nos interpel·lar per a descobrir el nostre projecte familiar.

L'evangeli no presenta un model concret de família i vàlid per a totes les èpoques i cultures, però sí que ofereix una llum abundant per aclarir els compromisos que hem d'assumir en un moment determinat i perquè el Regne de Déu es faci present en la família actual..

Inserida en el misteri de l'Església santa, la família cristiana és també una realitat santificada per l'Esperit que l'habita. El matrimoni i la família són realitats humanes santificades per la unió inseparable del que és humà i del que és diví consumada en Jesucrist, actualitzada per la presència eficaç de l'Esperit Sant i expressada eficaçment pels sacraments, especialment pel baptisme i el matrimoni.

La família és el lloc humà privilegiat per descobrir la dimensió religiosa de tota relació d'entrega i de comunicació social interpersonal, a partir de l'experiència de la comunitat íntima de vida i d'amor que s'hi ha de desenvolupar. Santificats pel baptisme i pel matrimoni sacramental, units pels llaços d'un amor que porta el germen i la promesa d'eternitat, els membres de la família són cridats a viure i a créixer en la santedat.

Tot això és el fonament més sòlid perquè tots els homes i dones de la humanitat sencera siguin coneguts i acceptats com a portadors de la vocació de ser membres de la gran família humana. La percepció del que és diví, pròpia d'una família santificada per Déu, dona així a la fraternitat universal una consistència que no pot assegurar la mera comprensió de la persona tancada en ella mateixa i en la seva pròpia finitud.

Recolzada en aquesta visió religiosa de totes les persones integrants de la família i en la vocació de cadascuna al trobament amb Déu, tota la vida familiar s'anirà configurant a la manera d'una comunitat santa i santificadora, edificada en l'amor. Un amor que serà natural i sobrenatural a la vegada, fet d'esperit i carn, de lliurament generós en el do d'ell mateix i acceptat en la confiança, de goig i alegria unes vegades, de foscor i sacrificis d'altres, sostingut per l'amor de Déu i el de les persones a les que ell estima, purificat per les renúncies, sense les quals no és possible reconèixer i respectar l'altre en la seva pròpia identitat.

Les relacions entre els esposos estaran recolzades en un amor recíproc que les purifiqui de qualsevol forma de dominació possessiva, en la complementarietat que ha d'anar més enllà de la mera distribució de funcions, imposades per la freda irracionalitat del que és més pràctic. També les relacions dels pares i dels fills han d'expressar i intensificar els vincles comunitaris propis de la família. Els conflictes que puguin sorgir no han de debilitar ni trencar els llaços d'un amor **fins al final**, sempre que sigui possible.

Els cristians en general, i la família en particular, en aquests moments d'indiferència religiosa necessitem convertir-nos a la fe. Una fe robusta que no temi les impugnacions de qui la discuteix, l'ataca o la nega; sinó que s'enforteix davant la dificultat. Una fe alegre: que doni pau i goig a l'esperit i l'irradiï als altres. Una fe activa: que ens tregui de la nostra comoditat i que ens projecti on són les necessitats de les persones. Una fe humil: que no presumeixi de res, sinó d'estar recolzada en la força del Senyor.

LA FAMÍLIA CRISTIANA AL SERVEI DE L'ANUNCI I DE L'EDUCACIÓ DE LA FE

La missió d'anunciar l'evangeli de Jesús ateny tots els qui formem l'Església. La família és el lloc privilegiat en què els laics poden complir l'exigència baptismal de viure una "fe confessant" que anunciï, testifiqui i consolidi la fe. Així ho recordaven en la seva carta pastoral els bisbes bascos:

Malgrat el canvi profund del clima familiar, la família continua essent un lloc privilegiat per a la comunicació entre les generacions, per a l'expansió i el desenvolupament de la persona i també, per tant, per a la transmissió de la fe. (Carta pastoral *Evangelitzar en temps d'increença*, § 84)

En la mesura en què la família acull l'evangeli i madura en la fe, es fa comunitat evangelitzadora. I aquesta missió es realitza, en primer lloc, en l'educació cristiana dels fills. Els pares són els primers evangelitzadors dels seus fills, des de la senzillesa i el testimoniatge quotidià. La família participa, doncs, d'aquesta missió a partir de la condició de batejats de cadascun dels seus membres i amb el dinamisme propi del caràcter sacramental del matrimoni cristià.

Coneixem les dificultats que la família té per complir la seva missió de transmissió de la fe. El sistema educatiu en general en què la vivència i l'expressió de la fe xoca amb els aires d'increença dominants; la presència dels mitjans de comunicació social amb efectes contraris a la desitjada transmissió de la fe... tot això fa que la família pateixi la sensació d'impotència davant realitats que no poden controlar ni contrarestar.

Hi ha altres raons que s'afegeixen a les dificultats anteriors. Aquesta seria la idea que la fe religiosa dels fills ha de ser fruit d'una opció lliure que ells mateixos hauran d'anar fent seva en moments posteriors al desenvolupament de la seva personalitat. La indigència espiritual del nen, que comença a configurar la seva pròpia sensibilitat ja des de la seva infància, exigeix adoptar postures més actives de les que sembla suggerir aquesta aparent i respectuosa realitat. Els qui reconeixen que la vida del noutat és confiada als pares en la seva totalitat, material i espiritual, no podran eludir la tasca d'acompanyar els seus fills en el desenvolupament de la seva personalitat, i la necessitat de fer una opció educativa que abasti també la dimensió religiosa.

La família està cridada a ser una petita comunitat de fe on es faci present l'encàrrec de Jesús a l'Església d'anunciar el seu evangeli "a tota criatura".

La modulació creient de la personalitat dels fills, en la que pare i mare juguen un paper de primer rang, comença molt abans del que es pogués considerar una formació religiosa formalitzada. Els fills necessiten tenir l'experiència del sentiment de seguretat i confiança, alimentat pel tracte afectuós i positiu bàsic per al desenvolupament correcte de la identitat personal. Això els capacitarà per a establir relacions positives i fecundes amb els altres i els permetrà obrir-se al descobriment de Déu i orientar vers ell la ment i el cor.

L'acompanyament fet als fills en el seu camí cap a la maduresa de la fe i la vida cristiana, no s'ha d'interrompre en els moments difícils de l'adolescència i joventut. La paciència, la confiança renovada, el tacte exquisit per a conciliar les primeres i successives experiències de llibertat i autonomia amb la presència i l'acompanyament que encara ells necessiten, seran també expressions d'un amor sense esquerdes que facin possible l'educació religiosa.

«El testimoniatge de vida de seguiment fidel a Jesucrist constitueix ja, per ell mateix, una proclamació silenciosa, però també molt clara i eficaç de la Bona Notícia» (Carta pastoral *Evangelitzar en temps d'increença*, § 45). Això és especialment vàlid per a l'educació familiar. Sense el testimoniatge personal, el principi d'autoritat cedeix i s'esquerda. No és fàcil per als pares exigir dels fills allò que ells mateixos renuncien a donar.

La família es deixa evangelitzar i evangelitza en la mesura en què se sent cridada a viure un projecte de vida elaborat des d'una actitud creient, il·luminada per la fe. Tota la vida familiar adquireix així un sentit vocacional que assoleix la comunitat familiar i cadascun dels seus membres. Els pares són cridats al matrimoni i ho continuen essent a través de les dificultats i alegries de cada dia. També els fills són portadors d'una crida radical de Déu mateix. La família ha de mirar de descobrir-la en l'esperança i la confiança feta al Déu de la vida i de l'amor. La vocació a la vida sacerdotal o a la vida religiosa no pot ser una cosa oblidada o exclosa del projecte familiar. Déu crida ordinàriament els fills i les filles de famílies en què aquesta crida ha estat tinguda en compte i degudament valorada.

LA FAMÍLIA, COMUNITAT ORANT

La vocació és una crida que dona a la vida un sentit dialogal. En el creient aquest diàleg es tradueix en oració. La família, comunitat de vida i d'amor, es torna així en una comunitat que prega i que prega en comú. L'oració en família és una expressió més de la vida compartida, i és també força que l'ajuda a romandre unida i a fer més consistent la seva unitat.

L'oració i la família són dues realitats que no podem separar a la vida; són tan properes que brollen i viuen juntes. «Oració i família, tan paral·leles, tan semblants. A vegades parlant de família sembla que estiguem parlant d'oració, i viceversa. I és que, en el fons, com som amb els altres som amb Déu. No ens enganyem. Créixer en família és créixer en oració» (*Misión Abierta*).

Els esposos que van contraure el seu matrimoni "davant Déu" necessiten temps adequats per a comunicar-se entre si a la presència d'aquest mateix Déu. Ell es continua oferint com a do d'amor, com ho féu quan els esposos realitzaren aquest sacrament.

No està malament que els esposos es preguntin si la rapidesa i la superficialitat de les formes de relació habituals de la societat actual no afecten també les seves relacions mútues, fent més difícil la intimitat a la qual aspiren. Trobar-se junts davant Déu i comunicar-s'hi pot ser també un camí vàlid per a aprofundir la pròpia comunicació.

La comunió pròpia de la família es reflecteix també en els fills. Ells han de ser part activa de la comunitat familiar que prega unida. Potser no se sigui conscient del profund significat i contingut que, per a l'oració feta en família, tenen aquestes paraules de Jesús: *On hi ha dos o tres reunits en el meu nom, allí hi sóc jo, enmig d'ells*.

Aquesta no és una aspiració fàcil. La manca d'experiència religiosa o oracional dels mateixos esposos no és la més petita de les dificultats. Sovint els esposos no tenen entre ells una mateixa sensi-

bilitat. Per altra banda, s'ha d'evitar que els fills percebin com a imposició autoritària una oració en família que hauria de ser expressió normal de la fe.

L'oració en família té com a contingut original la mateixa vida de la família, que en les diverses circumstàncies és interpretada com a crida de Déu i es realitza com a resposta de fe dels fills, hi tenen cabuda les experiències ordinàries de la vida i també les situacions, esdeveniments i commemoracions que van entreteixint la història familiar —benedicció de la taula, acció de gràcies pel dia que acaba, oració davant la malaltia, oració per l'aniversari d'algun dels seus membres, en la celebració dels sacraments, etc.—. Els pares amb vivència i interès pel fet religiós saben aprofitar totes aquestes dates per trencar la monotonia de les pràctiques religioses ordinàries i introduir la varietat i la riquesa oracional que ofereixen els esdeveniments familiars.

La pràctica de l'oració ha de ser una part important de l'educació cristiana que els pares han de transmetre als seus fills. L'oració senzilla, adequada a cada moment del seu procés de maduració, pot ser el camí més adequat per ajudar els fills a descobrir el misteri de Déu i per a introduir-los-hi. L'oració fa possible viure una forma d'amorosa dependència i d'abandó confiat en Déu, semblant a l'experiència viscuda amb els mateixos pares. La pregària en família és així una via natural per facilitar el desvetllament religiós dels fills.

En la participació en l'oració i celebracions litúrgiques de la comunitat cristiana és on la família, petita **església domèstica**, es pot sentir i manifestar millor com a part viva de la gran comunitat cristiana que és l'Església. Per aquest motiu hi ha la necessitat que els pares s'incorporin als processos preparatoris dels sacraments d'iniciació —baptisme, eucaristia, confirmació— i que participin de la seva celebració. Els pares han de ser els primers en defensar l'autenticitat i la identitat d'aquestes celebracions, a les quals està estretament unida la identitat de la família cristiana. El caràcter festiu d'aquestes celebracions serà més profund com més sigui la sintonia de tots els membres de la família amb els seu veritable sentit religiós. La festa, necessària en aquests moments, no ha d'anul·lar el caràcter religiós de la celebració.

És molt important celebrar festes en el context familiar, perquè ens pot ajudar a afirmar i a madurar valors i actituds que serveixin per a la cohesió o expressió del que és la família. Fins i tot pot ajudar a realitzar veritables retrobaments dels quals en són tan necessitades les famílies disperses. I sempre serviran per a estar uns moments significatius junts, els qui són cridats a viure la fraternitat i l'amor, com a testimoniatge especial en un món que necessita signes forts de solidaritat.

SUGGERIMENTS

Per a una assentada

Sant Agustí demanava als pares que exercissin, en les seves famílies, l'ofici episcopal, que guardessin la fe dels seus i que procuressin la salvació dels seus membres. Recollint aquestes tradicions, el Concili Vaticà II diu dels pares: «Són mútuament per a ells mateixos, per als seus fills i els altres familiars, cooperadors de la gràcia i testimonis de la fe. Són per als seus fills els primers predicadors i els primers educadors de la fe» (AA 11). Us suggerim les qüestions següents que us puguin ajudar en la vostra assentada. Abans, feu presència del Senyor. Abans feu presència del Senyor, invocant el seu Esperit i recitant junts:

Vaig dir a l'ametller: Parla'm de Déu!
i l'ametller va florir.
Vaig dir al somni: Parla'm de Déu!
i el somni es va fer realitat.
Vaig dir a la casa: Parla'm de Déu!
i la porta es va obrir.

Vaig dir a la natura: Parla'm de Déu!
i la natura es va cobrir de bellesa.
Vaig dir a un amic: Parla'm de Déu!
i l'amic em va ensenyar a estimar.
Vaig dir a un infant: Parla'm de Déu!
i l'infant va somriure.
Vaig dir al dolor: Parla'm de Déu!
i el dolor es va transformar en agraïment.
Vaig dir a la font: Parla'm de Déu!
i l'aigua va brollar.
Vaig dir a la meva mare: Parla'm de Déu!
i la meva mare em va fer un petó al front.
Vaig dir a la mà: Parla'm de Déu!
i la mà es convertí en servei.
Vaig dir a l'enemic: Parla'm de Déu!
i l'enemic em va allargar la mà.
Vaig dir novament al pobre: Parla'm de Déu!
i el pobre em va acollir.
Vaig dir a la gent: Parleu-me de Déu!
i la gent s'estimava.
Vaig dir a la Bíblia: Parla'm de Déu!
i la Bíblia es va ofegar de tant parlar-ne.
Vaig dir a la veu: Parla'm de Déu!
i la veu no va trobar paraules.
Vaig dir a Jesús: Parla'm de Déu!
i Jesús va resar el pàter nostre.

MIQUEL ESTRADÉ

- Estem integrats en un equip cristià. Com vivim aquesta "vida d'equip"? Som fidels als compromisos que hi hem contret? Vivim els mitjans com una gran manera de convertir les nostres famílies en lloc d'evangelització?
- Lamentem, en la vida social, la manca de coherència i d'honradesa en molts aspectes. Inculquem en els nostres fills la coherència i l'honradesa? Ens distingim com a parella i som exemple per als nostres fills per la nostra coherència?
- Per quins motius fem les pràctiques religioses? Quins esdeveniments familiars hauríem de celebrar des de la fe, tenint algun acte religiós?
- Què entenem per evangelitzar i què podem fer com a parella per evangelitzar a l'interior de la nostra família?
- Quines són les veritables raons i motivacions per llançar-nos a l'apostolat i a l'evangelització? Tenim, en l'àmbit de la nostra parròquia, reunions de formació amb joves, matrimonis...? Què estem fent en aquest camp i com podem col·laborar amb la nostra parròquia?
- En altres temps, les famílies s'acostumaven a reunir a l'entorn de la taula familiar per meditar els misteris del rosari. Els temps van passant, els fills no tenen aquesta sensibilitat: però, què podríem fer per recuperar l'oració en família?
- Com és i com ha de ser la nostra oració familiar? Quines característiques ha de tenir? Fem una llista dels esdeveniments extraordinaris que es donen a totes les llars, també a la nostra, i que puguin ser aprofitades per a una oració familiar més especial i intensa.
- Com a pares cristians, ensenyem als nostres fills les oracions bàsiques d'un cristià? Quines oracions són? En quins moments del dia tenim o podem tenir un temps d'oració familiar?
- A més a més de la Bíblia, tenim altres llibres, revistes, imatges, símbols cristians...? De quina forma procureu que els vostres fills llegeixin llibres formatius i cristians?

Per a la reunió d'equip

POSADA EN COMÚ

Possible matèria per a la posada en comú

Encara que ja ho veiéreu en el pilotatge, tanmateix, donada la seva importància, convé dedicar una part de la reunió d'avui a aquest mitjà fonamental de l'equip que és la Posada en Comú. Es tracta de viure bé l'esperit d'aquest mitjà en les reunions que celebrem mensualment. Per això dediquem en primer lloc un temps a veure el seu fonament en la Paraula de Déu:

Pare sant, que siguin u com nosaltres som u (Jn 17, 12). La Santíssima Trinitat és el model on hem de fixar la nostra mirada. En la vida trinitària tot és comú; comunitat de pensament, de designis, d'interès, de voluntat, d'acció, de felicitat. La unitat perfecta per a la perfecta posada en comú. Qual-sevol comunitat cristiana ha de contemplar aquest model i esforçar-se per imitar-lo.

Abans de ser paraules i gestos, la posada en comú és una actitud, una voluntat de compartir, un desig de no conservar per a un mateix allò que es té, una humilitat que fa que desitgem rebre dels altres allò que no tenim.

Podeu llegir també: Jn 13, 34-35 ; Ac 4, 32; i alguns consells de les epístoles: 1Te 5, 14-15 ; Rm 12, 10-15 ; Ga 6, 2.

Com dur-la a terme?

Primer que tot ha de quedar clar que no sigui difusa ni desmanegada. La posada en comú no és "posar-se al corrent" dels esdeveniments superficials del mes, ni un comentari de "notes de societat". No en fem un intercanvi de notícies i d'anècdotes, que per a això ja hi ha la reunió d'amistat. Es tracta d'aprofundir en el sentit cristià sobre punts concrets i problemes que ens preocupen o sobre els que necessitem tenir un criteri, o sobre la vivència de qualsevol alegria o prova que hagi passat la nostra parella o la nostra família. Per a això, com és lògic, es requereix un clima propici: atenció al qui parla, discreció, obertura sincera, caritat i discerniment cristià del tema...

Gairebé sempre es tracta d'un tema personal, matrimonial o de la llar, sobre el qual l'interessat demana ajuda, orientació o consell dels altres. A vegades serà difícil o impossible donar solucions definitives, però cal acollir-ho com si fos propi i almenys reflexionar-hi junts i suggerir els possibles enfocaments, sempre amb sentit cristià.

També es pot fer la posada en comú sobre un tema concret que afecti tothom i que per endavant, a l'assentada, cada matrimoni el pensa per a donar després el seu punt de vista als altres, cosa que sempre ajuda a una obertura més gran i a afavorir una reflexió comuna en cristià. Aquestes posades en comú acostumen a ser molt riques i arriben a veritables descobriments d'orientació cristiana i de coneixement mutu.

Com a suggeriment pràctic per a aquesta reunió un proposem l'anàlisi de com les esteu fent en les vostres reunions mensuals. N'esteu satisfets? Quins defectes trobeu? Us són superficials? Les feu sempre amb criteri cristià? Us ajuden a conèixer-vos millor i us uneixen més?

Un ampli intercanvi sobre aquesta matèria us ajudarà a entendre millor la posada en comú i a centrar-la bé en les vostres reunions, descobrint-hi el mitjà més eficaç per construir comunitat, per fer equip.

ORACIÓ

Paraula de Déu (Lc 2, 41-52)

Els pares de Jesús anaven cada any a Jerusalem amb motiu de la festa de Pasqua. Quan ell tenia dotze anys, hi van pujar a celebrar la festa, tal com era costum. Acabats els dies de la celebració, quan se'n tornaven, el noi es quedà a Jerusalem sense que els seus pares se n'adonessin. Pensant

que era a la caravana, van fer una jornada de camí abans de començar a buscar-lo entre els parents i coneguts; com que no el trobaven, van tornar a Jerusalem a buscar-lo. Al cap de tres dies el van trobar al temple, assegut entre els mestres de la Llei, escoltant-los i fent-los preguntes. Tots els qui el sentien es meravellaven de la seva intel·ligència i de les seves respostes. En veure'l allà, els seus pares van quedar sorpresos, i la seva mare li digué: «Fill meu, per què t'has portat així amb nosaltres? El teu pare i jo et buscàvem amb ànsia».

Ell els respongué: «Per què em buscàveu? No sabíeu que jo havia d'estar a casa del meu Pare?»

Però ells no comprengueren aquesta resposta.

Després baixà amb ells a Natzaret i els era obedient. La seva mare conservava tot això en el seu cor. Jesús es feia gran, avançava en enteniment i tenia el favor de Déu i dels homes.

PARTICIPACIÓ

Sobre els punts d'esforç.

PER A RESPONDRE AL TEMA D'ESTUDI

Com a preguntes concretes per a la reflexió i el diàleg sobre el tema, podríeu formular-vos les següents:

- Educar en la fe suposa donar amor i testimoniatge de vida de fe en Déu. Com podria millorar la vida de fe dels pares de família per ajudar en l'educació dels seus fills? Feu propostes concretes.
- Com arrelar la fe en la vida familiar?
- Com entenem l'expressió: «La família és una Església domèstica»?
- Quins serien els trets d'una família cristiana, una família "per la causa de Jesús"?
- Com ha de ser l'oració familiar, quines característiques ha de tenir?

SETENA REUNIÓ

La família, comunitat oberta

La família i l'entorn humà o societat són dues realitats interdependents entre si. Posar barreres a la família, encara que siguin d'or, és aïllar-la de l'entorn o de la seva projecció social, és aïllar-la i fer-li perdre el tren de la història. És necessari crear una llar de portes obertes, on es barregin sàviament, amb els valors permanents, el llevat dels nous valors socioculturals.

En aquesta reunió reflexionarem específicament sobre la projecció o obertura de la família, vers les persones i vers els problemes de l'entorn social, humà i religiós.

La família cristiana, com l'Església, ha de ser també una comunitat d'amor que s'obre a la societat i a les exigències universals de l'amor cristià. A l'Església i a la societat, la família està cridada a ser un nucli capaç de viure i d'irradiar formes de relació social pròpies de l'amor cristià. La llar no pot ser un gueto que ens impedeixi veure la vida. Les nostres llars han de ser espais oberts a la vida i a les necessitats de les persones. Perquè on hi hagi una persona necessitada o un problema humà, hi tenim una oportunitat per a posar en pràctica el manament cristià de l'amor i el servei als altres.

El desinterès i la inhibició davant els problemes socials malmet la salut moral de la família. Els bisbes espanyols, en el document *Matrimoni i família*, en parlar de la dimensió social i política de la família ens recorden que «tot matrimoni ha de ser promotor del desenvolupament i de la transformació de la societat». I que en el si de la família s'ha de cultivar la preocupació pels grans problemes humans. Quan parlem del compromís i de la solidaritat familiar estem parlant d'allò més fonamental i nuclear del cristianisme: l'amor. Jesús ens diu, en el seu evangeli: *En això coneixeran si sou deixebles meus, si us estimeu els uns als altres com jo us he estimat*. Segons Jesús, el primer i principal que ha de tenir un deixeble seu és l'amor al proïsme. Perquè l'amor és el que justifica la nostra existència, la clau de la nostra vida personal i social i el secret darrer de la nostra felicitat.

L'aportació primera i més fonamental que la família atorga a la societat és la d'ajudar a descobrir teòricament i pràcticament la vocació de tots els homes i dones a formar la gran família dels fills de Déu. Descobrint en la família la paternitat de Déu, la persona humana descobreix els altres com a germans, en els que es reflecteix el rostre de Jesucrist, especialment en el pobre i en el necessitat.

Oberta a la societat de l'amor, la família cristiana oferirà així el clima humà i cristià necessari perquè la persona vagi descobrint i afirmant, en el seu procés de maduresa, els valors de la veritat, la justícia, la llibertat i l'amor en allò que s'ha de fonamentar una convivència politico-social autènticament humana. Al contrari, l'amor centrat i polaritzat solament en els interessos familiars no només manca d'una dimensió social, essencial a ell mateix, sinó que està internament viciat.

OBERTURA A LES PERSONES

El “familisme” és la tendència de la família a tancar-se en ella mateixa, a formar un grup exclusiu on només compta el benestar dels seus membres. Entesa i viscuda així, la família es transforma en una mena de “gàbia daurada”, tant per als adults com per als més joves.

Fóra perniciosos per als propis esposos que la seva llar quedés convertida en un gueto, sense projecció exterior. El desinterès per la comunitat social, la inhibició davant els problemes que s’hi plantegen, la passivitat davant les injustícies socials, a més de suposar un greu error personal, empobreixen i malmeten la salut moral de la família. (Conferència Episcopal Espanyola)

És evident que tota persona ho és veritablement quan viu en societat i es relaciona amb els altres. Hem de cultivar sempre, doncs, aquest sentit relacional per a realitzar-nos plenament. Però és clar que, directament, només ens podrem relacionar amb un nucli limitat de persones.

I, en primer lloc, hi ha els nostres familiars més propers i els nostres amics. Fomentem sempre unes relacions cordials, obertes, acollidores, comprensives i íntimes amb els nostres familiars i aquest serà el camp d’aprenentatge d’altres relacions més àmplies amb tota la resta de les persones.

Les relacions de la sang no s’esgoten en l’única relació espòs-esposa, pares-fills; no queden reduïdes només a la pròpia llar, sinó que sorgeixen nous llaços des de i cap a pares i sogres, germans i cunyats, oncles, nebots i cosins de graus diversos. A tots ells la família s’ha de mantenir oberta i en solidaritat afectiva. L’amor i les relacions obertes han de córrer entre nosaltres. La casa s’ha de fer una mica casa de tota aquesta nombrosa família.

Tanmateix, la vida moderna ens va fent una mica egoistes i “no volem molestar ni que ens molestin”. Si a això hi afegim les friccions familiars que acostumen a aparèixer per causes diverses, aleshores l’aïllament familiar és encara més gran. Fora una pena que visquéssim aïllats i distants afectivament amb els nostres familiars. La llar i els nostres cors han d’estar oberts a la família. *El qui no es preocupa de la pròpia família, sobretot dels qui conviuen amb ell, demostra que ha renegat de la fe i és pitjor que un descregut* (1Tm 5, 8).

A primera vista sembla que l’amor conjugal redueix i fixa l’afectivitat humana exclusivament en una sola persona, que és el cònjuge; però això fora un pecat contra l’essència mateixa de l’amor i l’empobriria. Fóra també una reducció del paper de la sexualitat humana que ens mena, per naturalesa, a obrir-nos a tots els altres, i és l’arrel d’una sèrie inacabable de relacions interpersonals amb els altres.

Com a simple amor humà quedaria molt empobrit, perquè l’amor necessita lliurar-se i servir sense limitacions, per a ser-ho de debò, i al mateix temps s’enriqueix i guanya qualitat en les experiències i intercanvis amb altres comunitats d’amor. I reduiria, finalment, l’horitzó indefinit de la caritat cristiana, que ens exigeix estimar el nostre proïsme —a tots els nostres proïsmes— com a nosaltres mateixos i a *donar la vida pels nostres germans* (1Jn 3, 16).

Per tant, s’imposa que l’amor conjugal i familiar no es tanqui en ell mateix en una mena de narcisisme de tipus col·lectiu —de la parella o de la família—, sinó que estigui sempre obert a altres famílies i a tota la gran família humana, en cercles concèntrics cada vegada més amplis. Com l’ona expansiva de la llum, del so o de l’electricitat.

El mateix que ens enriqueix i ens realitza com a persones el contacte amb les altres persones, la vida en societat, l’intercanvi d’experiències alienes, enriqueix la família l’obertura i el tracte amb altres famílies.

Treballarem, doncs, units, amb fe i amb il·lusió en aquesta obertura familiar. Tots els cristians formem la gran família de Déu. Però això només seran paraules, si no aconseguim que cadascuna de les nostres famílies insisteixi i comprometi amb altres i altres i altres, fins a formar una força realment eficaç que tingui una mica de pes en el món i que estengui la seva influència a tot el poble, el barri, la ciutat, les lleis i la societat sencera, encomanant-la d’evangeli i empipant-la de missatge fratern, humana, solidari, cristià.

OBERTURA ALS PROBLEMES SOCIALS I ECLESIALS

La societat, que reconeix en les seves lleis el matrimoni i la família com un grup social important, necessita de la família i del seu compromís social. Una família oberta als problemes del món sentirà el clam silenciós dels sense veu i sense esperança. I el clam dels sense veu i sense esperança és la veu de Déu. Per abordar aquest tema s'ha de tenir present, en primer lloc, el principi que obre la Constitució conciliar *Gaudium et spes*:

Els goigs i les esperances, les tristeses i les angoixes dels homes i les dones del nostre temps, sobretot dels pobres i de tots els qui pateixen, són, a la vegada, els goigs i esperances, tristeses i angoixes dels deixebles de Crist. (GS 1)

Aquest principi es recolza en el manament nou de Jesús: *Aquest és el meu manament: que us estimeu els uns als altres tal com jo us he estimat. Això us mando: que us estimeu els uns als altres* (Jn 15, 12.17).

A l'evangeli de sant Mateu se'ns diu que la pràctica de l'amor i del servei als altres serà el criteri suprem per judicar, el darrer dia, la puresa o impuresa de la nostra fe i, per tant, la nostra actitud real davant el Senyor Jesús: *Tenia fam...; tenia set...; era foraster...; anava despullat...; estava malalt...; era a la presó... A mi m'ho féreu* (Mt 25, 35-36. 40).

La família creient ha d'encarnar i proclamar els valors evangèlics del despreniment, el servei mutu, l'amor efectiu, la fortalesa d'ànim, la fraternitat amb tothom. Tots aquests valors són els ideals continguts en les benaurances.

En una societat que sobrevalora el lucre, el consum el malgastar, la família cristiana ha d'aprendre a compartir amb els necessitats i a valorar el ser sobre el tenir. En una societat que aplaudeix l'agressivitat en la política i en els negocis, la família cristiana haurà de practicar la tendresa i educar per a la no-violència activa i compromesa. En una societat que treballa per gaudir i divertir-se i que fa del plaer el màxim valor i del dolor una maledicció, la família cristiana ha d'estar disposada a eixugar les llàgrimes dels que pateixen i a saber portar la creu de cada dia. En una societat que s'evadeix de les necessitats alienes i que no vol sentir el lament de les persones, la família cristiana ha de ser prop de la persona caiguda i necessitada. En una societat que divinitza la propaganda i el consumisme, la família cristiana haurà de tenir els ulls ben oberts per no deixar-se manipular pel consumisme inútil. I en una societat que viu rodejada de mil formes de violència, la família cristiana ha de ser el marc ideal on es formin els defensors de la pau.

Família i política

Aquesta paraula, "política", repugna molta gent per la seva gran càrrega històrica de frau, hipocresia, ambició i ànsia de poder, que normalment comporta. Però és un dels drets i deures que tenen les persones i les famílies: participar activament procurant el bé comú dels ciutadans. Per això diu el Concili Vaticà II: «És gran la responsabilitat, la dignitat i la importància dels governants» (GS 74).

La política és l'art o la ciència de governar els pobles i d'aconseguir que tots els ciutadans col·laborin —per ells mateixos o pels seus representants— en l'elaboració de lleis justes per al bé de tothom. A cap cristià no li és lícit de desentendre-se'n, perquè fóra abdicar d'un dret fonamental de la persona i deixar el camp obert als ambiciosos que sovint oprimeixen la llibertat dels altres. Escoltem el Concili: «Tots els cristians han de tenir consciència de la vocació particular i pròpia que tenen en la comunitat política. En virtut d'aquesta vocació estan obligats a donar exemple de sentit de **responsabilitat** i de **servei** al bé comú» (GS 75). Podríem recordar també aquelles altres paraules del Concili: «El cristià que falta a les seves obligacions temporals [una d'elles, potser la primera, és la participació política] falta als seus deures vers el proïsme; falta, sobretot, a les seves obligacions vers Déu i posa en perill la seva salvació eterna» (GS 43). Perquè la inhibició i l'abstenció en un punt tan important per al bé comú fóra un pecat greu d'omissió contra la caritat deguda als altres. Per això acaba el Concili: «S'ha de parar molt esment a l'educació cívica i política, que avui és particularment necessària per al poble, i sobretot per a la **joventut**, per tal que tots els ciutadans puguin complir la seva missió en la vida de la comunitat política» (GS 75).

Família i marginació social

Un altre gran problema actual: cada dia augmenta la gentada dels marginats de la societat, que no només són els de sempre: pobres, malalts, ancians, minusvàlids..., sinó milers de persones desarrelades social o culturalment.

Pel que fa a aquest problema la família té el dret de col·laborar amb les autoritats en l'eradicació absoluta de tota marginació, amb la creació d'assegurances socials que cobreixin tota eventualitat natural, amb l'atenció prioritària a tots els necessitats i a la rehabilitació de tots i cadascun d'ells. També ha de respectar-los, escoltar-los, acceptar allò positiu que tinguin les seves reclamacions i, sobretot, corregir els abusos certs per a posar les bases d'una convivència pacífica entre tots.

Fomentar especialment en els fills aquells valors que estan menys protegits i atesos per la societat: **la vida**, defensant-la, estimant-la, promovent-la; **la persona**, perquè és imatge de Déu; **la fidelitat** i **la coherència**; **l'alegria** i **l'esperança**, per poder respirar un clima social més humà; **l'austeritat**, per a fugir del luxe, el caprici i l'ostentació; **la pau**, per a ser fidels a l'evangeli de Jesús; **el perdó** i **la misericòrdia**; **l'acollida**; **la fe** com ajuda per a la nostra vida personal i social.

Família i problemes interns de l'Església

Anomenem "problemes interns" molts problemes eclesials, uns de sempre i d'altres d'avui, que exigeixen per a la seva solució la cooperació de tots els cristians, i de manera especial de totes les famílies. Només toquem, per la seva importància actual per al Moviment, els **matrimonis en situació irregular**. És evident que el matrimoni i la família ideal, volguda per Crist, és el matrimoni estable i indissoluble, amb una família estabilitzada.

Però hi pot haver situacions irregulars de cristians i cristianes, fracassats en el seu amor, que inicien una altra oportunitat en la seva vida afectiva. Sense defensar aquestes unions com una norma ideal, tampoc no hem de reaccionar-hi amb menyspreu, refús o discriminació davant aquestes persones per motius religiosos, sinó que s'ha de respectar profundament aquesta decisió; s'ha d'acceptar com a germans aquests matrimonis i cooperar perquè portin una vida honesta, religiosa, fidel i que, pel nostre refús, no s'allunyin definitivament de l'Església; és més, hem de fer tot allò que sigui possible per acompanyar-los en aquesta situació mostrant el rostre misericordiós de Déu i l'acollida de l'Església.

La família oberta pot influir molt i positivament en aquest punt, sobretot donant al món un testimoni convincent de vida cristiana, de comunitat avinguda i feliç, que faci inútil i impensable el recurs a altres solucions anormals.

CONCLUSIÓ

Diu el cardenal Carlo Maria Martini en el seu llibre *Família i vida laical*:

Heu de ser protagonistes en l'Església i en la societat, en primer lloc, amb la vostra vida conjugal i familiar viscuda cristianament. Davant concepcions i formes familiars contradictòries i inacceptables, és ja missioner viure serenament, senzillament i valentament un ideal cristià.

Us toca a vosaltres presentar, en primer lloc, amb el vostre testimoniatge de vida, una concepció i una forma de família, el fonament de la qual rau en el matrimoni com a unió estable d'un home i una dona, fundada en l'amor conjugal.

I més tard, especialment després dels primers anys, és important que tots vosaltres sigueu col·laboradors i col·laboradores, promotors i promotores d'una renovada acció pastoral davant les parelles joves com vosaltres. De moltes maneres; grups familiars, compromisos a la parròquia, pastoral familiar, voluntariat internacional, formes d'acollida, obertura missionera. Són extraordinàries les formes de generositat que veig en famílies joves. A vegades em sento confós comprovant les opcions valentes d'acollida, d'adopció o d'èxode missioner que existeixen a la nostra diòcesi, més boniques com menys airejades.

Us llegiré unes paraules d'una jove parella libanesa que pertany a un Equip de la Mare de Déu: «En aquests tres anys de matrimoni, ens hem format, com formigues treballadores, assí-

dues i pacients, per mirar de ser un sacrament viu, disposats a acollir, formant una família que sigui un oasi de pau. Aquest any la guerra és cada vegada més devastadora, però l'esperança no ens abandona i per Nadal naixerà el nostre primer fill.

Aquí tenim una família que s'ha esforçat a viure la prova dolorosa i ha aconseguit irradiar pau al seu entorn.

Concloc amb una exhortació sempre necessària: no perdeu mai la confiança, passi el que passi. El Senyor pregà també per vosaltres: *No et demano que els treguis del món..., fes que siguin totalment teus per mitjà de la veritat* (Jn 17, 15. 17). Jesús no només prega per vosaltres, és amb vosaltres. Diu el Concili: «Perquè així com Déu antigament s'avançà a unir-se al seu poble per una aliança d'amor i de fidelitat. Així ara el Salvador dels homes i espòs de l'Església surt a l'encontre dels esposos cristians per mitjà del sacrament del matrimoni. A més, roman amb ells» (GS, 48).

Que la vostra experiència quotidiana, fins i tot enmig de les proves, els patiments i les dificultats, puguin donar testimoni d'aquesta alegria profunda, que és l'alegria de l'evangeli, la perla preciosa de l'evangeli, viscut en la família cristiana, perquè aquest goig es pugui difondre al vostre entorn i fer més esplendorosa l'Església. (*Família y vida laical*, p. 111-113)

SUGGERIMENTS

Per a una assentada

Un amor sense gairebé intercanvi amorós amb els seus semblants, separat del cos social, acaba assecant-se, com s'assecarien dues branques verdes d'un arbre que se separessin del tronc que els dona la vida per tal d'estar més juntes i unides. Al contrari, aquelles llars que es lliuren al servei dels seus germans són les que viuen més unides i joioses. Us suggerim en aquesta ocasió que el vostre diàleg de parella estigui orientat a comprovar la qualitat del vostre "amor universal". Com sempre, comenceu lloant Déu i feu junts una breu invocació a l'Esperit Sant per a ser conscients que serà u de més en el vostre diàleg.

SALM AL DÉU BO

Estimar és estar atent a l'altre,
 buscar i desitjar el seu bé, la seva felicitat;
 alegrar-se de la seva alegria i d'allò que el satisfà;
 no és reivindicar els nostres drets,
 sinó pensar constantment
 en allò que no es dona prou,
 és mirar l'altre
 amb uns ulls que suscitin el goig en ell,
 que despertin possibilitats insospitades,
 que comuniquin forces noves.

Estimar és també alegrar-se
 de rebre el ressò de la mirada de l'altre,
 que és el millor do del seu cor vers l'altre.

Estimar és també compartir,
 i principalment per l'esperit,
 per tant, per la paraula;
 és dialogar, posar en comú el que pensem
 i també el que esperem,
 o el que temem,
 el que desconfiem,

no acceptar quedar-se de banda,
no acceptar guardar-se
una sospita,
una rancúnia,
el patiment d'una paraula escoltada.

Estimar és saber demanar perdó
i perdonar fàcilment,
com ens perdonem nosaltres mateixos.

Estimar és arribar junts,
voler progressar junts,
madurar junts,
a vegades patir junts,
obrir el seu cor junts,
a les infinites crides dels altres, del món i de Déu.

El qüestionari que ara us proposem és un simple instrument. No és exhaustiu, només vol obrir pistes per ajudar-vos a iniciar el diàleg:

- ¿Estem convençuts, veiem clar, que un amor reduït al cònjuge, a la família, no ens realitzarà plenament ni com a persones ni com a cristians? Ens hem plantejat que el nostre amor ha de ser obert, universal, sense excloure-hi ningú? De quina forma concreta volem créixer en aquest amor a tothom?
- De quina manera concreta estem tenint cura de les relacions amb les nostres famílies, els pares, els germans, oncles, nebots...? Quins són els motius més freqüents de dissensions amb les nostres famílies? Com els podríem corregir?
- Ens interroguem junts sobre les nostres diverses relacions i el lloc que ocupen en la nostra vida individual o com a parella?
- Parlem, tots dos, de la nostra feina, de les nostres ocupacions, dels nostres encontres, de les relacions amb les persones amb les que es desenvolupa la nostra vida? És l'amor que estem parlant el que presideix aquestes relacions?
- Quina és la nostra actitud vers els amics, els veïns, les trobades ocasionals: obertura, atenció, acollida, o indiferència, oblit, menyspreu...?
- La nostra manera de viure, respon a donar testimoni de Crist i de l'evangeli, o se situa en la línia de la recerca ambiental del confort i de les satisfaccions materials, etc.?
- Ens sentim interrogats per la quantitat ingent de marginats de la nostra societat? Què estem fent —o podríem fer— per donar resposta a aquest problema en el nostre entorn més immediat? Quina és la nostra postura en aquest tema en l'educació dels nostres fills?

Per a la reunió d'equip

POSADA EN COMÚ

Us suggerim unes pistes possibles per preparar la vostra posada en comú

Una posada en comú pot arribar a ser una conversa diluïda sobre la salut, els fills, l'escola, potser els esdeveniments d'actualitat..., però deixant pràcticament de banda els veritables problemes que ens planteja el fet de voler viure cristianament tota la nostra vida. ¿No us sembla que convé fer, d'aquesta posada en comú, una estona en què s'hi aporten, davant els altres, els veritables problemes de vida amb els quals ens veiem enfrontats per convertir-nos o romandre fidels deixebles de Crist, personalment i en la vostra vida de la llar, és clar, però també en la vostra vida professional, cívica,

eclesial, en tots els compromisos presos o per prendre? Que sigui un moment en què es tracti d'aportar una llum que ve de Déu, és a dir, plena d'amor, però també amb grapa i exigent?

ORACIÓ

Paraula de Déu (Mt 28, 16-20)

Els onze deixebles se n'anaren a Galilea, a la muntanya que Jesús els havia indicat. En veure'l, el van adorar; abans, però, havien dubtat. Jesús s'acostà i els va dir: «He rebut plena autoritat al cel i a la terra. Aneu, doncs, a tots els pobles i feu-los deixebles meus, batejant-los en el nom del Pare i del Fill i de l'Esperit Sant i ensenyant-los a guardar tot allò que us he manat. Jo sóc amb vosaltres dia rere dia fins a la fi del món».

PARTICIPACIÓ

Us suggerim unes pistes possibles per preparar la participació

Els Equips de la Mare de Déu són un **moviment d'espiritualitat**, és a dir, un moviment en què es dona la prioritat al buf de l'Esperit sobre els problemes d'organització material. Hem de recordar-nos en quan preparem una reunió d'equip, quan una llar enllaç escriu a un responsable, durant el transcurs de les nostres reunions o del deure d'asseure's. Ho fem?

¿És que potser l'oració no ha de ser un moment en què l'Esperit ens fa unir a Déu present entre nosaltres, que ens interpel·la i ens confon amb la seva grandesa i el seu amor, i que ens estima del tot, sense restriccions, dedicats a contemplar-lo amb alegria?

Una participació, ¿pot ser un passar llista a tota velocitat d'unes obligacions imposades des de fora? ¿No convé convertir-la en un moment en què ens reconeixem pecadors i pobres davant Déu o en què ens animem els uns als altres en la fidelitat a les exigències evangèliques? Perquè els Equips de la Mare de Déu, que reuneixen llars conscients de la seva feblesa, volen posar de manifest les exigències evangèliques de l'oració que ens uneix al Pare i de l'ajuda mútua material i espiritual que ens uneix als nostres germans; ¿és que, potser, els punts concrets d'esforç o el desenvolupament d'una reunió d'equip o d'una assentada, són una altra cosa que parts d'aquestes dues exigències evangèliques fonamentals?

PER RESPONDRE AL TEMA D'ESTUDI

Com a preguntes concretes per a la reflexió i el diàleg sobre el tema, us podríeu formular les següents:

- Una casa, quan està tancada i deshabitada, té l'aire enrarit i fa mala olor. Què podem pensar d'una família tancada a la seva pròpia llar sense projecció a l'exterior?
- Quina col·laboració pot oferir la família a la societat en què viu?
- Si creure és comprometre's, quins compromisos familiars ens està demanant la fe en aquests moments?
- Quins tipus de valors hem d'inculcar als nostres fills per a inserir-los en la vida social i eclesial?

VUITENA REUNIÓ

Una vocació, la llibertat; una missió, ser testimonis

En el nostre món envaït per l'odi, on individus i sistemes aixafen sovint la llibertat d'altres sotmetent-los a un conformisme forçós, també a vegades l'Església ha estat considerada com una estructura alienant que impulsa l'home a la despersonalització, al gregarisme i a la resignació. Potser a la història s'hagi donat això més d'una vegada, en efecte, però no és el moment ara d'acusar els temps passats, sinó de reviure en nosaltres la veritat que precisament l'Església és sagrament de salvació i llum per al món i que, per tant, la seva funció és alliberadora. Per això procurem, en aquest tema, descobrir com la vocació de l'Església, comunitat cristiana, és ser un lloc de llibertat. És això precisament el que es dedueix del fet de la resurrecció de Jesucrist.

Amb aquell esdeveniment únic a la història, Déu ens ha fet entendre que l'home ha estat creat per a la vida i que el camí que la humanitat està cridada a recórrer sota la guia de l'Esperit és el camí vers el goig, la glòria, la plenitud de la vida. Per aquesta raó, sant Pau interpreta els cansaments i les penes d'aquest món com una angoixosa espera de la creació que desitja vivament l'alliberament de la servitud de la corrupció, per a participar en la llibertat dels fills de Déu (cf. Rm 8, 19-21).

En aquesta tasca, una comunitat cristiana (un equip) és la que lluita per aconseguir aquesta meta, en nom de Crist, per tant, la seva existència es podria definir com una fidelitat a la vida i a l'ésser que Déu ha donat a cadascú i sobre la que la seva voluntat és que l'aconsegueixi en plenitud ajudat pels germans. Així, allò que autènticament té valor i a la qual cosa queda tot subordinat és anar fent tots junts el camí vers la nova creació.

En la comunitat cristiana no és la norma ni el culte l'essencial, sinó la llei de l'Esperit: *El Senyor és l'Esperit i on hi ha l'Esperit del Senyor hi ha la llibertat* (2Co 3, 17). Per això, la condició de la comunitat cristiana està descrita també per sant Pau d'aquesta manera: *Germans, heu estat cridats a la llibertat* (Ga 5, 13). La missió, doncs, de l'home que és fidel a l'Esperit, és la **d'alliberar la llibertat**, o sigui, la de posar-la en camí i fer-la real, en ell mateix i en els altres. En aquest esforç, la persona descobreix el seu lloc i la seva missió alhora, posar-se al servei de tots, sobretot dels oprimits per la injustícia i pel dolor, per fer-los sortir de la situació que els limita i els impedeix fer-se cada vegada més persona, que els mata.

L'ALLIBERAMENT DE L'AMOR

Aquest és el meu manament: que us estimeu els uns als altres tal com jo us he estimat (Jn 15, 12). D'aquesta manera resumeix Jesús el seu ensenyament. No és únicament una invitació a la manifesta-

ció d'una característica de l'Església, l'amor mutu entre aquells que, per la fe, són pròxims entre si. Per a Crist, el proïsme és tot aquell que es troba en necessitat i així ho explicà en la paràbola del bon samarità. Tampoc no és una invitació a una afectuositat més o menys sentimental que s'esgota en uns quants gestos ocasionals de benvolença. Es tracta més aviat d'un manament precís a comprendre que Déu ens ha fet capaços de treballar per la nostra llibertat i per la dels altres.

En concret, això equival a assumir conscientment tot el pes de la situació en què l'altre viu empressonat i condicionat, fer-li veure les seves pròpies contradiccions, obrir-li espais nous i engendrar en ell noves energies. Això no és fàcil, especialment en la nostra societat competitiva on els primers valors són el rendiment i el poder, on la persona té por que la seva disponibilitat per a l'amor al proïsme sigui considerat com una feblesa i instrumentalitzat pels altres per a abusar-ne. Aquesta situació ens mena més d'una vegada a realitzar, com deia sant Pau, el que sentim que no és just ni desitjable, allò que hauríem de refusar.

Per això, en el fons, tenim la llibertat, perquè **alliberar la llibertat** significa no acceptar l'absolutisme de l'ordre present, movent-se decididament vers un futur millor, però els contorns del qual encara no veiem clar. Amb la por, la persona no es realitza, s'aliena; i per por, junt amb els altres, crea amor, esclaus i ídols. És, en definitiva, la por allò que s'oposa en nosaltres per arribar a ser **la nova** criatura a la que al·ludia sant Pau.

Doncs bé, a aquesta persona és al que Déu li ensenya l'esperança repetint-li: «No tinguis por!»; i Crist contínuament convida els seus deixebles a superar la por i a fiar-nos completament de la paraula de Déu. Per a sant Pau, posseir l'Esperit de Déu significa la superació de tota por per la força de la fe.

D'aquí ve, aleshores, la invitació a ser bons, a estimar-se, a ser "criatures noves" veritablement lliures que es fa una sola realitat, invitació a no témer la llibertat i a enfrontar-se amb el risc de ser conseqüents amb el nostre ser cristians.

LA COMUNITAT CRISTIANA

En conseqüència, una comunitat cristiana, un equip, és solament aquell que viu aquesta vida i aquesta llibertat. Un equip hauria de ser el lloc on ens convertim constantment, on vivim aquesta llibertat en les nostres relacions mútues des de la caritat, on creix cada dia la relació de confiança mútua veraç entre els seus membres per diversificats que siguin, on habitualment la nostra oració es dirigeix al Pare perquè ens enviï l'Esperit, que és llibertat, en el perdó mutu que alimenta l'amor. Més encara, un equip és un lloc on es descobreix que estimar significa crear espais a la llibertat de l'altre, ajudant-lo a sortir dels seus condicionaments més negatius que coarten les seves millors possibilitats i el seu ser persona.

La metànoia (conversió) de què ens parlen els evangelis és precisament aquesta decisió que adopta la persona per emprendre amb coratge el camí de la veritable llibertat sentint-se finalment lliure, ja que Déu, perdonant-lo, l'ha acceptat amb totes les seves limitacions. Aquesta llibertat i aquesta acceptació recíproca és també essencial per a la vida i l'alegria d'un equip en marxa.

EQUIPS, EVANGELITZADORS

Res millor que recollir les paraules que el P. Roger Tandonnet deia als Equips sobre aquest tema:

Pertanyeu a un Moviment que ha pres seriosament la preocupació de l'evangelització. En entrar als Equips, no solament heu cedit al desig de perfeccionar la vostra vida conjugal personal; sabíeu, i aviat ho heu constatat, que els Equips volen ser oberts al món i als altres.

Al principi del Moviment dels Equips es fa una referència explícita a l'evangeli, una referència que es pot dir de base, perquè figura a la Carta fundacional que des del principi regeix el Moviment. En efecte, aquest document proclama, parlant dels membres dels Equips: «La norma de la seva família és l'evangeli. [...] Volen que el seu amor, santificat pel sagrament del matrimoni, sigui una lloança a Déu [...] un testimoniatge per tothom. [...] Volen ser arreu missioners de Crist». És a dir que, des del seu origen, en els seus membres, el Moviment volgué estar al servei de l'evangelització en el món».

Després hi hagué, com en qualsevol organisme viu, un aprofundiment progressiu del que això implica. El 1965, a Lourdes, el vostre fundador, a partir de quatre textos evangèlics, proposà dur a un millor enteniment la vocació del Moviment, que veia dedicat al servei del manament nou, i proclamava aquestes paraules: «Els nostres equips han de treballar per instaurar la caritat fraterna», i veia com a tasca assignada al conjunt dels Equips una renovació del matrimoni, per a una renovació de l'Església. Aquesta era una etapa de prendre consciència, que es confirmà a Roma el 1970.

La crida a l'evangelització es féu aleshores més concreta. Es deia: «La vocació del Moviment ha de ser definida no solament en relació amb les necessitats de les llars, sinó també en relació a les grans crides del món contemporani»; i els equips es veieren convidats a respondre al «repte de l'ateisme».

Avui, en el llindar d'una nova etapa, podem estar segurs que aquests dos imperatius romanen. Les necessitats de les llars ens criden amb més vehemència encara, ja que moltes vegades a les necessitats ordinàries, nascudes de la nostra debilitat i de les vicissituds de la vida s'hi afegeix molta inquietud i desordre. Les crides dins un món ateu es fan més nombroses i anguixoses. No hem de deixar de respondre a aquesta doble crida.

Llavors, doncs, hem de continuar i perfeccionar en la línia del que ja som i fem. Oferim a milers de matrimonis l'ajuda fraterna d'un equip i d'un Moviment per a progressar en la seva vida de matrimoni i de matrimonis cristians compromesos. No mirem ni la cultura ni la condició social, ni l'edat; només mirem la voluntat de participar amb lleialtat en una petita comunitat de llars, orant i activa. Aquesta participació, aquesta ajuda mútua, es pot donar al llarg de tota la vida, com aquests matrimonis que la porten vint-i-cinc o trenta anys en els Equips. Creiem que això té el seu valor des del punt de vista pastoral, i pensem que és una aportació important a l'esforç evangelitzador de l'Església.

Podem fer més? Donar altres serveis? És clar que sí! Qui, d'entre nosaltres, no s'adona de la seva mandra, de la seva rutina, de la seva manca de generositat, de la seva manca d'audàcia? No cal dir que podem fer més i millor. Però sempre en el marc de la nostra vocació. No tinguem por de dir-ho, tot el món no ho pot fer tot. Un Moviment, menys encara.

Perquè un Moviment sigui viu i coherent, s'ha de romandre fidel a la seva inspiració del principi, esforçant-se en traduir-la i aplicar-la, al llarg dels anys, segons les necessitats del moment. Existeixen, doncs, serveis que, com a Moviment, no estem cridats a donar. No pretenem posar una màquina col·lectiva poderosa al servei d'una acció molt determinada. Hem escollit uns mitjans pobres i la diversitat dels objectius personals d'acció. No volem organitzar l'apostolat i els compromisos dels membres dels Equips. Els volem agrupar i centrar-los sobre l'essencial, animar-los i sensibilitzar-los, ajudar-los a ser —si m'ho atreveixo a dir— agents d'evangelització polivalents. Som un Moviment d'espiritualitat conjugal. Des d'aquí, anat fins al final de la nostra vocació, contribuirem a la nostra evangelització i a la del món.

Pau VI deia als Equips de la Mare de Déu, en un discurs de 1976:

Permeteu-nos que us ho recordem en aquest moment: el matrimoni és, certament, un estat de vida, voluntàriament escollit, en què es busca el benestar, la felicitat de la parella, i dels fills que es veu sobretot quan s'és cristià sota la llum de la fe i comptant amb la gràcia de Déu. Però és també un testimoniatge que donem i una missió que complim. I, en virtut d'aquestes darreres dimensions, la institució familiar es projecta cap a fora, cap als altres, i està fet per al bé d'altri. Per aquesta raó, la família ha de procurar complir, com a tal, una missió evangelitzadora i missionera. Aquesta missió la realitza quan s'esforça per donar un testimoniatge real de vida cristiana i per transformar-se així, cada vegada més, en una crida a acceptar la bona nova de l'evangeli.

SUGGERIMENTS

Per a una assentada

Sou en un Equip de la Mare de Déu, hi porteu caminant un temps i vivint la seva pedagogia com a mitjà per a fer créixer la vostra parella, la vostra família, i junts apropar-vos més al Senyor i a ser fidels a la seva voluntat sobre vosaltres. Us proposem, en aquesta ocasió, que reflexioneu sobre la vostra pertinença als Equips de la Mare de Déu. Com sempre, us suggerim començar amb una breu invocació a l'Esperit Sant, recitant junts la pregària següent:

ORACIÓ A L'ESPERIT SANT (dels Equips de la Mare de Déu)

Esperit Sant,
tu ets l'alè del Pare i el Fill
en l'eternitat benaurada;
tu ens has estat enviat per Jesús
per fer-nos comprendre tot el que ens ha dit
i guiar-nos cap a la veritat sencera;
tu ets per a nosaltres alè de vida,
alè creador, alè santificador;
tu ets qui renova totes les coses.

Humilment et demanem
que ens animis i habitis en nosaltres:
en cadascun i cadascuna de nosaltres,
en cadascuna de les nostres llars,
en cadascun dels nostres equips;
perquè puguem viure el sagrament del matrimoni
com un lloc d'amor,
un camí de felicitat
i un mitjà de santedat.

AMÉN.

En aquesta reunió, com us dèiem més amunt, us proposem que feu la vostra assentada sobre la pertinença als Equips de la Mare de Déu. Per a això us suggerim el següent qüestionari:

- Quina evolució han seguit els nostres criteris al llarg d'aquest de pertinença als Equips? La nostra oració, és més profunda, més constant?
- Quin valor ha representat, per a nosaltres, viure la “conjugalitat” dels equips? Hem procurat conèixer-nos millor, fer-me càrrec de les aspiracions, les necessitats de la meva parella, com si fossin meves?
- Quina ajuda ha representat per a cada un de nosaltres l'entrega i el compromís de l'altre? Creiem que la “parella” ens ha enriquit o, al contrari, ha tallat el nostre creixement?
- Si féssim un balanç de la nostra vida d'equip. Reconeixeríem haver guanyat en maduresa?
- L'Equip, el nostre equip, possiblement molt imperfecte i de nivell mediocre, ha complert la seva missió “plenament humanitzadora”? Com ens ha transformat? Cap on ens ha dut en les circumstàncies que hem viscut i vivim?
- El nostre equip, ha complert la seva missió evangelitzadora? És a dir, ens ha ajudat a conèixer i a viure més integralment la nostra vida cristiana?
- Com estem emprant els mitjans que els EMD posen a la nostra disposició —participació, posada en comú, oració, etc.— per a aquesta vivència comunitària?

- Si avui ens plantegegèssim sincerament formar un equip, quina finalitat perseguiríem? Créixer en parella? Buscar refugi?
- Quina és la nostra actitud pel que fa a la reunió d'equip? Hi anem per relaxar-nos, a passar una estona "distesa i agradable" sense més, o a estimular i que ens estimulin? Reduïm la vida d'equip a assistir a la reunió? Per què ens ha servit l'equip? Ens ha ajudat a aprofundir en el "nostre sagrament"?
- Com ens ha ajudat l'equip en la nostra vida familiar?, en la relació entre esposos?, en l'educació els nostres fills? L'equip, ha fet de la nostra família una comunitat oberta o un paradís tancat?
- Tenim una idea clara dels mitjans que ens ofereixen els EMD? Sabem com ens ajuda a créixer en parella cadascun d'ells?
- Ens hem plantejat alguna vegada que som a l'equip perquè estimem els altres membres? En què ho notem? Quina part de la nostra vida li donem? Què sacrificuem a aquesta amistat?

Per a la reunió d'equip

POSADA EN COMÚ

Comunicar algun esdeveniment, alguna vivència o sentiment, alegries, preocupacions, compromisos, fent una lectura en profunditat del que compartim, amb un enfocament cristià.

Es tracta de veure com Déu escriu en les nostres vides a través dels esdeveniments quotidians o més singulars. expresseu com els sentim o com els vivim. Tot el que es comparteix queda en la discreció de l'equip.

ORACIÓ

Paraula de Déu (Mt 5, 13-16)

Vosaltres sou la sal de la terra. Si la sal perd el gust, amb què la tornaran salada? Ja no és bona per a res, sinó per a llençar-la fora i que la gent la trepitgi. Vosaltres sou la llum del món. No es pot amagar un poble posat dalt d'una muntanya, i ningú no encén una llàntia per posar-la sota una mesura, sinó en el portallànties, perquè faci llum a tots els qui són a la casa. Que brilli igualment la vostra llum davant la gent; així veuran les vostres bones obres i glorificaran el vostre Pare del cel.

PARTICIPACIÓ

Possible matèria per a la Participació

Us proposem, en aquesta reunió, que parreu sobre l'oració en la reunió d'equip, veient-la com una participació de tots amb Déu que ens parla i a qui parlem. Quan Déu parla, sempre és per manifestar d'alguna forma el seu amor; sempre porta, per tant, una bona notícia. Malgrat les nostres impressions subjectives del primer moment. Per això la nostra oració hauria de ser una festa de comunicació i alegria..

Aquesta bona nova crea un clima de festa en la reunió. En el fons, tot transcorre com si Déu ens convidés a aquesta festa que celebrem en honor seu. Recordem la paràbola del pare de família que convida els seus amics a un gran casament. No siguem dels que es neguen a participar en el convit. No resulta sempre fàcil: cal saber escoltar Déu,. Per omplir-se de la bona nova i de l'alegria que comporta, cal buidar-se de les preocupacions diàries. S'ha d'arribar a l'oració amb esperit de fe i despreniment..

Amb els textos de les Escriptures, Déu ens diu la bona nova. Aleshores cadascú reaccionarà davant aquesta bona nova rebuda i millor compresa. Cadascun respondrà i la resposta hauria de ser un cant de lloança i d'acció de gràcies; aquesta celebració de Déu per cadascun contribueix a crear un clima de festa. És una manera de veure que pot eixamplar, renovar el nostre concepte d'oració personal en veu alta, durant les nostres reunions. També, sens dubte, en la nostra oració podem parlar a Déu de les nostres preocupacions, manifestar les nostres peticions, donar gràcies.

Qüestioneu-vos el següent: mirem de viure **en comunió** amb 'Església universal durant la nostra reunió mensual i especialment durant l'oració? Com es desenvolupa aquesta oració? És el temps fort de la nostra reunió? No s'hi ha instal·lat la rutina, amb el temps? No la vivim a vegades tancats, replegats en nosaltres mateixos, en les nostres preocupacions?

PER RESPONDRE AL TEMA D'ESTUDI

Com a preguntes concretes per a la reflexió i el diàleg sobre el Tema, us podríeu formular les següents:

- Com entenem els termes següents: proïsmes, comunitat, llibertat, unitat? Hi ha alguna cosa en comú en tots ells?
- Existeixen zones, en el nostre equip, en les que no hi hagi encara llibertat, entesa i comunicació? Com superar-ho?
- Què hauria de fer el nostre equip per a ser autènticament evangelitzador? La nostra vida d'equip, la capacitat d'acollida de les nostres llars i com la realitzem, resulten atractius i convincents per als allunyats? I per als qui són en el nostre entorn més immediat?